

Bajtársi Levél

XXXIX. ÉVFOLYAM
2. SZÁM

CALGARY, ALBERTA, CANADA
1986, október 31.

A MAGYAR KIRÁLYI CSÉNDŐR BAJTÁRSI KÖZÖSSÉG KÖZPONTI TÁJÉKOZTATÓJA

világszervezetünk, az MKCsBK alakult: 1949-ben.

Bajtársaink hivatalosan bejegyzett, jótékony célú társadalmi egyesületeket alapítottak
az AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN:

OHIO államban: Magyar Cséndőrök Családi Közössége, (Family Society of Hungarian Veteran Gendarmes), Charter: B. 56-940, Cleveland, OH. USA, 1958. július 14.-én.

KANADÁBAN:

ONTARIO tartományban: Magyar Királyi Cséndőr Bajtársi Közösség, Toronto-i Jótékonyági Csoport, (Royal Hungarian Gendarmerie Veterans' Benevolent Association of Toronto), No. 10 Liber 1163, Toronto, Ont. 1962, szept. 27.-én.

QUEBEC tartományban: MKCsBK Montreal-i Csoport, (Association des Veterans Gendarmes Roaux Hongrois), No. 96 Libro C-268 Quebec, P.Q. le decembre 19, 1972.

ALBERTA tartományban: Magyar Királyi Cséndőr Bajtársi Közösség, Calgary-i Csoport, (Veterans' Association of the former Royal Hungarian Gendarmerie) No. 8775, Edmonton, Alta. 28th October, 1975.

Kiadja:

AZ MKCsBK VEZETŐSÉGE.

Veterans' Association of the former Royal Hungarian Gendarmerie

ADMINISTRATION CENTRE:

712-54th Avenue, S.W.

CALGARY, Alberta, CANADA

T2V OE1

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország felhámódásában!
Amen.*

BAJTÁRSI LEVÉL

XXXIX. Évf. 2. szám

Calgary, 1986. Október 31

TARTALOM:

	Oldal
I. A Vezetőség hírei	1
II. Személyi hírek, változások	1-6; 60
III. Beszámolók a bajtársi közösségek életéből	6-9
IV. A magyar élet egyesületi és társadalmi eseményei	10-13
V. Tanulmányok, elbeszélések, cikkek, vers	13-28
VI. A Múzeum hírei	29-33
VII. Könyvismertetés, sajtóhírek	33-34
VIII. A Vezetőség levelesládájából	35-36
IX. Felhívás, értesítések, kiegészítés, nyugtázások	36-40

+ + + + +

M. KIR. PEGYVERES ERŐK MUZEUMA.

Alapították és fenntartották mint MKCsBK Múzeum és Könyvtárt Torontóban, az Eszmei Csendőr Laktanyában 1971.IV.18-1984.XII.16.-ig, a torontói magyarság és más látogatók osztatlan elismerését kiérdemelve az MKCsBK, a Központi Vezetőség és vitéz SZATHMÁRY KÁROLY C.M. (1916 - 1985) ügyvezető elnök, múzeumőr.

A Múzeum állandó címe: Magyar Ház, Kanadai Magyar Kultur Központ,
840 St. Clair Ave., West
TORONTO, Ont., M6C 1C1 Canada.

A Múzeum vezető és irányító szerve a Múzeumi Bizottság.

Elnök: Dr. NAGY GYÖRGY

TAGJAI:

A MUZEUM RÉSZÉRŐL:

Dr. Szalontai Sándor
Jakab Iván
Kiss Károly
v. Máté Károly
Peterdy Mihály
Borbás Károly tb.cső.

A MAGYAR HÁZ RÉSZÉRŐL:

Dr.v. Ormay József
Kósa István
Csekő Miklós
Sárközi Aurél
Szűcs Gábor

Kurátorok: Dr. Szalontay Sándor és Borbás Károly.

MAGYAR KIRÁLYI CSENDŐR BAJTÁRSI KÖZÖSSÉG

alakulási év 1949, Gráz, Ausztria. Vezető 1950-1960-ig:
néhai nemes folkusfalvi FOLKUSHÁZI LAJOS, ny.á.m.kir. altábornagy
a m.kir.Csendőrség volt felügyelője.

ÖNKÉNT ÉS ÖNZETLENŰL INTÉZI VILÁGSZERVEZETÜNK TÁJÉKOZTATÓ, NYÍLVÁNTARTÓ ÉS
SEGÉLYÜGYI SZOLGÁLATÁT.

A./ KÖZPONTI VEZETŐSÉG

vitész Szendi József segélyalap kezelő pénztáros (Sarasota)	Dr. Kiss Gyula központi vezető	Domokos Sándor Bajtársi Levél főszerkesztő
ifj.vitész Körössy Zoltán jelvény-éremkezelő	Dr. Szalontai Sándor a torontói csoport vezetője	Fazekas Lajos nyilvántartó
Vörös Imre ellenőr	vitész Rácz István központi pénztáros	Varga István ellenőr

B./ BAJTÁRSI LEVÉL

Az MKCsBK hivatalos lapja, központi tájékoztatója. Beszámol közösségi, egyesületi és társadalmi eseményeinkről, a magyar élet híreiről világszerte.

Személyi hírek, könyvszemle, közérdekű levelek és értesítések, valamint a hozzájárulások nyugtázása minden számban.

Alapította, megindította és terjesztette Gráz-ban (Stájerország, Ausztria) és környékén, 1947.VI.21- 1949-ig a "Gráz-i Magyar Csendőrök Bajtársi Asztaltársaság"-a, utána az MKCsBK 1951-ig.

Ugyvezető, levelező, szerkesztő és kiadó: Jegenyés Pál főtörm.; Elnök: néhai vitész Karsay Jenő alez.

Szerkesztette és kiadta Bregenzben, Dreibergenben, majd Utrechtben 1951.V.12-től 1964.IX.5.-ig: néhai vitész Karsay Jenő alez.; munkatárs: néhai vitész Karsay Jenőné, született Gerencsér Lily.

Szerkesztette és kiadta Islingtonban, majd Etobicoke-ben 1964.X.1-től 1975.VI.10.-ig: néhai vitész Kövendy Károly CM. százados.

Szerkesztette és kiadta 1975.VII.1.-től 1981.XII.31.-ig Calgary-ban, (Alberta, Kanada): dr. Kiss Gyula és a Szerkesztő Bizottság.

Szerkesztette és kiadta, (Vezetői Bajtársi Levél néven) Sarasotában, (Florida, USA.) 1982.I.1.-től 1983.V.31.-ig: vitész nemes Baranchi Tamáska Endre.

Szerkeszti 1983.VI.1.-től a Szerkesztő Bizottság, s kiadja a MKCsBK Vezetősége:

vitész Keresztes Lajos lektor	Domokos Sándor főszerkesztő	Dr. Kiss Gyula felelős kiadó
----------------------------------	--------------------------------	---------------------------------

Minden cikkért és közleményért, annak szerzője, a közlésért a kiadó felelős.

POSTACÍMUNK:

A pénzküldemények kézhezvételét a B.L.-ben, vagy magánlevélben elismerjük és nyugtazzuk. Minden levelet, hírt, közleményt, előfizetést, hozzájárulást és pénzáradékot a rendeltetés megnevezésével a Kiadóhivatal címére kérjük, mely a következő:

VETERANS' Association
712-54th Avenue, S.W.
CALGARY, Alberta, T2V OE1
CANADA

I.

A VEZETŐSÉG HÍREI

A Közp.Vezetőség helybeli tagjai, 1986.VI.6.-án 2:30-kor a Vezető Házánál gyűlést tartottak. A távollévő tagok, valamint v.BARANCHI TAMÁSKA ENDRE, volt kp. vezető a tárgysorozat anyagát írásban előre megkapták. A gyűlésre meghívót kapott és azon részt vett dr. FABÓ KÁROLY, a helyi csoportunk vezetője.

1.) A Kp.Vez. bemutatta a Toronto-i (ONT.Kanada) " The Globe and Mail " napilap ápr.30.-iki számában megjelent, a M.Kir.Fegyveres Erők Muzeuma és Testületünk ellen, továbbá a Toronto-i magyarság megbontására irányuló izgató cikket. Ezen támadás ellen, a Szerkesztőhöz intézett leveleikben többen tiltakoztak. Ezek közül, máj.23.-án részben leköszölték dr. NAGY GYÖRGY, a Muzeumi Bizottság elnökének cáfolatát, mely szerint a magyar közösség büszke a Muzeumra és annak célja, hogy nemzeti és katonai hagyományainkat megőrizze. Ezen hagyományoknak egy része a Magyar Királyi Csendőrség, melyet 1881-ben alapítottak a törvény és a rend fönntartására és az, szolgálatát igen jól látta el.

Közös angol nyelvű cáfoló nyilatkozatot küldött a Szerkesztőnek a Magyar Világbarátsági Egyesületek Vezetőinek Egyesült Bizottsága (Calgary, Alberta, Kanada). Ugyanezt magyar nyelven kiadták több emigrációs újságnak is. A Vezetőség az ismertetéseket tudomásul vette és azokat elfogadta.

2.) A Kp.Vez. beszámolt arról, hogy a személyével kapcsolatos magánügy békés elintézését nyert. A Vezetőség a bejelentést tudomásul vette és szótöbbséggel elfogadta.

3.) Ezek után a Közp.Vez. fölvetette a bizalmi indítványt. A Vezetőség tagjai - mind a jelenlevők, mind a távollakók - személyesen, szóban, telefonon, írásban a Közp.Vezetőnek föltétel nélküli támogatást adtak és tisztsége további ellátásához szükséges százszázalékos bizalmukat egyhangúan kifejezésre juttatták.

4.) A Kp.Vezető a gyűlést bezárta.

+ + + + +

A Calgary-i közös angol nyelvű nyilatkozatot a "The Globe and Mail" 1986.jul.10.-i számában "Levelek a Szerkesztőhöz" c.fejezetben megrövidítve leköszölte.

1986. IV.13.-án Márffy Lóránd a Toronto-i Rádió volt commentatora hangszalagot adott ki "A M.Kir.Csendőr Muzeum védelmében."

+ + + + +

II.

SZEMÉLYI HÍREK, KITÜNTETÉS

Az EURÓPAI FRONTHARCOS SZÖVETSÉG (CEAC) Páris, Franciaország elnöke, az MHBK Központi Vezetőjének előterjesztésére az EURÓPAI FRONTHARCOS KERESZTET adományozta iglói BIHAR ANDRÁS és ÁNGYÁN BÉLA bs.-ak, tb.csendőröknek, az emigrációs magyar életben hosszú időn át kifejtett eredményes munkájukért. A kitüntetést az MHBK Buenos-Aires-i főcsoportjának a Szent László Kollégium nagytermében, 1986.ápr.6.-án tartott közgyűlése alkalmával adta át v.DUSKA LÁSZLÓ, az MHBK Központi Vezetője. (H.U.1986 május)

Kitüntetett bajtársainknak őszinte szívből gratulálunk!

+ + + + +

GRATULÁCIÓ

BOGSÁNYI JÓZSEF ezds. úr (Canberra, Ausztrália) Amerikán kívül élő legidősebb bajtársunk, 1986.VII.5.-én töltötte szerettei körében 88. születésnapját. Idős bajtársunk nemcsak a Sydney-i csoport közösségi munkájában vette ki részét, de több, mint húsz éven át az egyházközösség életében is eredményesen működött, amíg Canberrába, Dénes fiához közelebb nem költözött. Kívánunk mindannyian Neki továbbra is erőt és egészséget. Isten éltesse Ezredes Urat Családja és bajtársai örömére. (Dr.T.Gy. 1986.VI.30.)

FÖLDES ERZSÉBET somerseti (N.J., USA) lakos, vitéz FÖLDES DOMOKOS bajtársunk leánya, az Ohio Northern State University egyetemen négy éves jogi tanulmányait befejezte. Az Ügyvédi Kamarába való fölvétele folyamatban van.

Kívánunk sok sikert, szerencsét, boldogulást! (H.S.1986, IV.21.)

+ + + + +

SZÜLETÉS

WIKKER PATRICK és felesége: született ZIMONYI EVELIN, Minnesota-i (USA) lakosoknak 1985.VI.16.-án, Apák napján fiuk született, aki a keresztségben apja nevét kapta. Az újszülött ZIMONYI VENDEL bs.-unk unokája. (H.S.1986.IV.21.)

Ifj. vitéz KÖRÖSSY ZOLTÁN tb.cső., a Központi Vezetőség tagja és felesége, Kensington-i (MD.USA.) lakosoknak, 1986.I.27.-én negyedik gyermekük született, aki a keresztségben László nevet kapta. Az újszülött dr.vitéz KÖRÖSSY ZOLTÁN és felesége, Rockville-i (MD.,USA) lakosok unokája. (v.K.Z. 1986.II.5.-)

Ifj.vitéz KERESZTES LAJOS tanár, tb.cső. és felesége, Linda Calgary-i (Alberta, Kanada) lakosoknak, 1986.VII.3.-án fiúgyermekük született, aki a keresztségben Ádám Lajos nevet kapta. Az újszülött vitéz KERESZTES LAJOS főtörm., az MKCsBK volt ügyvezetőjének és feleségének első unokája.

Szívből gratulálunk és kívánunk egészséget az újszülötteknek, sok örömet a szülőknek, a családnak és a nagyszülőknek!

+ + + + +

LÁTOGATÁS

1986 ápr.elején a Buenos Airesben (Argentina) időző v.DUSKA LÁSZLÓ, az MHBK központi vezetője, tb.cső., tisztelgő látogatást tett v.VAT-TAY FERENC ezr.úrnál, az MKCsBK volt vezetőjénél, Los Polvorines-i lakásán és átadta neki az Európai Frontharcos Szövetség (CEAC) keresztjét. Ezredes úr balesetéből szakszerű orvosi kezelés és gondos otthoni ápolás után felgyógyult és bot segítségével újra tud járni. Jelen voltak a Család tagjain kívül: dr.SÖMJÉNI ERNŐ, az MHBK helyi főcsoport vezetője és dr.KASSAI JÓZSEF, helyi csoportunk tagja. (v.V.F. 1986.VII.8.)

v.HANGODI JÁNOS és felesége (Victoria, B.C.Kanada) 1986.III.21.-IV.3.-ig Kanada keleti részén és az USA-ban meglátogatták bajtársait és barátait. Húsvét vasárnapján résztvettek Akron-ban (OH.) a II.Világháború hősei, hősihalottai és mártirjai neveit viselő öt bronztábla fölavatásán. (v.H.J.1986.VIII.4.-)

Ifj.vitéz SZENDI ZOLTÁN, a Kent State University (OH.USA) egyetem tanára, szüleinél, v.SZENDI JÓZSEF-éknél Sarasotában (Fla.) töltötte a Húsvétot és élvezte velük együtt a floridai napsütést. (v.Sz.J., 1986.III.28.)

+ + + + +

BETEGSÉGEK - FELGYÓGYULÁSOK

DEME LAJOS (Hamilton, Ont. Kanada) hat hónap elmúltával még mindig bottal jár és rövid távolság megtétele után is fáradtság fogja el. A felállás és leülés még mindig különösen nehéz. (D.L.1986.V.3.)

PEKÁRY ISTVÁN (Mineral, Va.USA.,) bs.-unkat a második szívroham után, 1986.V.19.-én kórházba szállították. Gondos orvosi kezelés után VI.3.-án hazabocsátották, ahol javulás útján van. Lovát jelenleg unokája lovagolja. (P.I.1986.VII.1.)

CSÖNDÖR JÓZSEF főtörm., Edmonton-i (Alberta, Kanada) bs.-unk légzési nehézségekkel több hónapot kórházban töltött. Ugyanis " vérrögök" szöktek bele a tüdőbe és ezek erős fájdalmat okoztak. Lakásán hetenként kezelést kap. (Cs.J. 1986.IV.11.-)

vitész NAGY LAJOS főtörm. (Forest Glenn Dr., FLA.USA.), a B.L.munkatársának a szemoperációk nem hozták meg a várt eredményt. "Nemcsak a sok procedura nem használt semmit, minden maradt a régiben." Elköltözött Northfieldről Floridába, " ahol igen alacsony lesz a gáz-bill, mert itt, ahová engemet telepítettek, minden villanyra megy." (v.N.L. 1986.VI.23.-)

UTCZÁS MIHÁLYNÉ, UTCZÁS MIHÁLY csop.vez.bs.-unk felesége (Adelaide, S.A., Ausztrália) súlyos betegségében kedvező fordulat állott be. Hét hónapos gondos kórházi kezelés után egy többemeletes, nagyon jó katolikus Nursing Home-ban van, hol márc.20.-a óta állapota észrevehetően javult. Sokszor meghallgatja Budapestről, volt osztálytársaitól, az 50. érettségi találkozójukról felvett hangszalagot. 1986.VI.28.-án emlékeztek meg 45. házassági évfordulójukról. Több barátjuk látogatott el ez alkalommal a Nursing Home-ba és fejezték ki meghitt jókívánságaikat Mindkettőjüknek. (U.M.1986.VII.30.)

Jobbulást, erőt, egészséget, s teljes felgyógyulást kívánunk bajtársainknak és hozzátartozóinknak!

+ + + + +

HALOTTAINK

Dr. SPETT FERENC szkv.m.kir. csendőrszázados, a szentesi szárny parancsnoka, a szegedi volt V.kerület állományában, sok éven át nagy

türelemmel viselt szenvedés után, Adelaide-ben (S.A. Ausztrália), 1986, júl.3.-án, 75 éves korában meghalt. Temetése, végakarata szerint zártkörű volt. A r.k.egyház szertartása után elhamvasztották. Gyászolják: özvegye, három leánya, veje, öt unokája és bajtársai. Nyugodjék békében. (U.M.1986.VII.30.)

Dr. VÁRHELYI ERNŐ TIBOR szkv.m.kir.cső.százados, a szatmárnémeti csendőrszárny parancsnoka, a kolozsvári volt IX.ker.állományában, korábbi szívbajából kifolyólag gyomorvérzésben, a Buenos Aires-i (Argentina) kórházban 1986 aug.19.-én, 74 éves korában váratlanul meghalt. Másnap temették a r.k.egyház szertartása szerint. Lelkiüdvéért szentmisét mondattak aug.20.-án 12 órakor az elhunyt Calgaryban élő leánya, Veronika és annak férje, (Mr. és Mrs. Willy Irwin), melyen résztvettek barátaik és kifejezték részvételüket.

(A temetés lefolyására következő számunkban visszatérünk. Szerk.)

Özv. FOGARASI P. JÓZSEFNÉ, született SÍPOS MÁRIA, öt hónappal előbb elhunyt alhadnagy bs.-unk özvegye a Milwaukee-i kórházban 1986.III.18.-án, 86 éves korában váratlanul meghalt.

1899.IX.9.-én született Budapesten, hol kereskedelmi iskolát végzett, majd bírósági irodatisztként dolgozott. 1932-ben házasságot kötött és férjével 53 évig éltek szép, békés, harmonikus házasságban. Gyermeük nem született. 1945-ben hagyták el Magyarországot és Sandwirt-Neuhofen (Bajorország) községben éltek 7 évig, több magyar családdal. 1952-ben az USA-ba vándoroltak ki és Wisconsin államban, 1955-ben Milwaukee-ben telepedtek le, s dolgoztak. A Bajtársi levélnek férje halála után is hűséges támogatója maradt. Váratlanul halt meg, szinte egyik napról a másikra szívelégtelenségben, éppen férje születésnapján.

22.-én temették, a helybeli Holy Cross temetőbe, férje mellé, barátai azok családjai részvétele mellett. Gyászolják: férje unokahúga PETŐ ZOLTÁNNÉ ERZSÉBET, férje és családja, barátok, bajtársak, akik csak ismerték. (P.Z.-né 1986.V.5.)

PÁLHÁZI ANDRÁS volt m.kir.csendőrtörzsrőrmester, a miskolci volt VII.ker.állományában, a B.L. munkatársa és lelkes olvasója, burgenlandi látogatása alkalmával, 1986.IV.16.-án váratlanul meghalt.

Az ózdi szárny területén teljesített szolgálatot. A háború után Kanadába vándorolt ki és Kitimat-ben (B.C.) dolgozott szorgalmasan, hol kis vagyont gyűjtött. Minden vágya: az volt, hogy nyugdíjas éveit Magyarországon tölthesse. Mikor kívánsága teljesült, burgenlandi ingatlanát eladta, könyveit volt sznypk.-ánál helyezve letétbe, Rákoshegyen telepedett le, hol szép kertés házat és szöllőt vásárolt. Ápr.13.-án feleségével átkocsiztak Burgenlandba, régi ismerősök látogatására. Harmadnap összeesett és nem tért többé magához. Holttestét hazaszállították, így legalább ez a vágya teljesült, a szeretett hazai földben várja a feltámadást. Nyugodjék békében. (1954-ben Kitimatból a Calgary-i bajtársakhoz írott " Adjál békességet " c. karácsonyi versét a B.L. 1976/2. számában hoztuk.) (M.L.1986.VI.22.)

vitéz JAKAB FERENC szkv.m.kir. csendőrszakaszvezető, a kassai volt VIII.ker.állományában Hamilton-i (Ont.Kanada) csoportunk tagja 1986.V.11.-én Hamiltonban, 64 éves korában meghalt.

1921.X.7.-én született Tornanádaskán (Abaúj vm.). 18 éves korában önként vonult be a Honvédséghez, honnan két év múlva, mint tizedes belépett a Csendőrséghez. Utóljára a csapi őrsön (Ungvári osztály) tel-

jesített szolgálatot. 1951.V.5.-én vándorolt ki Kanadába és Hamiltonban dolgozott, mint csőszigetelő. 1985 július óta szenvedett vérrák betegségben. Temetése V.14.-én ment végbe a r.kath.egyház szertartása szerint. Koporsóját a csoport zászlója borította. A bajtársak együttérzésüket és részvétüket fejezték ki a gyászoló családnak. Gyászolják: özvegye, vitéz JAKAB FERENCNÉ, fia FERENC, leánya ANNA, családjaik és bajtársai. (K.A.1986.VI.12 és 29.)

DEÁK PÁL szkv.m.kir.csendőrőrmester, az MKCsBK Toronto-i csoportjának tagja, 1986.III.9.-én Torontóban (Ont.Kanada), hosszas szenvedés után, 66 éves korában meghalt. III.12.-én a Cardinal temetkezési vállalat kápolnája zsufolásig megtelt résztvevő, gyászoló közönséggel. Ft. BÉKÉSI ISTVÁN, S.J. búcsúztatta, mint az egyházközség régi, hitbuzgó, minden téren segítő tagját.

Közösségünket dr.SZALONTAI SÁNDOR csop.vezető és nyolc bajtárs képviselte. A bajtársak nevében JAKAB IVÁN vett búcsút katonás rövidséggel, de szeretettel, szívhezszóló szavakkal az elhunytól. Temetése másnap, 13.-án az Árpádházi Szent Erzsébet templomban tartott gyász-mise után ment végbe a helybeli temetőben. Gyászolják: özvegye, öt gyermeke, vejei, unokái és Magyarországon élő öccse családjával, valamint bajtársai. (B.B. 1986.III.14.-)

Vitéz KIRÁLY ENDRE, néhai vitéz KIRÁLY GYULA csendőr ezredes, az MKCsBK volt vezetőjének fia, 1981.IV.18.-án Sao Paoloban (Brazília) 57 éves korában meghalt. Ugyanott temették el. Gyászolják: anyja özv. v.KIRÁLY GYULÁNÉ, felesége, fia leánya és jóbarátai.

Özv. vitéz KIRÁLY GYULÁNÉ, született LUBINSZKY GIZELLA, Campo Limpo-ban (Jundiai, Brazília) 1981.XI.29.-én 85 éves korában elhunyt.

Temetésén annak idején résztvettek Sao Paulo-i csoportunk részéről v. VÉGVÁRI - MÜLLER ANTAL, csoportvezető, valamint számos bs., barát s tisztelői. 1979.V.10.-én elhunyt férje mellé temették általános részvét mellett. Gyászolják: menyee, özv.KIRÁLY ENDRÉNÉ, unokái, jóbarátai és Közösségünk tagjai.

CSERNIK JÁNOS a Sao Paulo-i Magyar Segély Egylet alapító elnöke, csoportunk készséges, támogató jóbarátja, a Sao Paulo-i kórházban agyvérzésben, 1986.III.5.-én, életének 90.évében meghalt.

1926-ban megalapította a Magyar Segély Egyletet, annak székházában magyar iskolát létesített, lakáshoz és munkához segítette az új magyar bevándorlókat, társadalmi összefogással támogatta honfitársait 50 éven át a boldogulás felé. 1976-tól haláláig az Egylet tiszteletbeli elnöke maradt. III.6.-án temették az Egylet tagjainak, jóbarátainak részvéte mellett. A helybeli magyarság számos tagja kísérete utolsó útjára. Gyászolják: leánya, annak családja, az Egylet vezetősége és jóbarátai. Együttérző részvétünket v. VÉGVÁRI- MÜLLER ANTAL csop.vezető fejezte ki a gyászoló családnak. (v.V.M.A.1986.V.1.)

Özv. KUBAI OSZKARNÉ, született NASZLUHÁ CZ ILONA, néhai KUBAI OSZKÁR alez.özvegye, 1986.I.4.-én Buffaloban (N.Y.USA.,) 86 éves korában meghalt. A ref.egyház szertartása szerint temették el a Forest Lawn-i temetőbe. Gyászolják: fia, LAJOS, leánya ILONA, családjaik, barátai és sokan a bs.-ak közül. (H.L.1986.II.4.)

Nt. ASBOTH GYULA m.kir.tábori főlelkész, volt Detroit-i (Mich.USA.,) ev.lelkész 1985.XII.21.-én Ligonier-ben (PA.USA.,) meghalt. Szegeden, majd a kőszegi honvéd alreáliskolában őrnagyként szolgált, tanári be-

osztásban. Gyászolják: felesége: özv. ASBÓTH GYULÁNE ILUS, fia és családja, valamint bajtársai. (v.Á.A.Z.1986.II.12.-)

FLORIÁN TIBOR (Conn.USA.,) kiváló költő, író, a magyar szellem állhatatos és avatott képviselője, a keresztény nemzeti kultúra megőrzésének lelkes apostola, az Árpád Akadémia (Cleveland, OH., USA.,) elnöke, több emigráns tisztség és megtisztelő kitüntetés viselője, 1986.III.2.-án a floridai Punta Gordában 78 éves korában meghalt.

1908.IV.12.-én született Selmecebányán (Hont vm.). Erdélyben nevelkedett és jogot végzett a Kolozsvári Egyetem-en. Cikkeiben rendületlen hittel szakadatlanul arra buzdítja a szabad földön élő magyarságot, hogy tartsa meg nyelvét, ápolja, őrizze hagyományait és fogjon össze. Nyugdíjas korát elérve New-York-ból Connecticut-ba (USA.,) költözött, hol Erdőszállás-nak nevezte el azt a házat, a hegyes-völgyes környéket, ahol Erdélybe álmodhatta magát. Gyászolják: özvegye, FLORIÁN TIBORNE ZSÓFIA, barátai és az egész magyar emigráció.

vitész MAROSY FERENC volt madridi m.kir.követ és meghatalmazott miniszter, 92 éves korában Madridban (Spanyolország) meghalt. Az I. Világháború után diplomáciai pályára lépett. Szolgált Londonban, Zágrábban, Helsinkiben, s utóljára Madridban, hol 1945 után is elismerték, mint a magyar érdekek képviselőjét. A követség 20 éven át segítette, támogatta a magyarokat útlevél, vizum és hitelesítési ügyekben. A követség 1969-ben szüntette be munkáját, mikor a spanyol kormány Budapesttel fölvette a hivatalos kapcsolatot. A kapu fölötti koronás magyar címert a M.Kir.Fegyveres Erők (azelőtt MKCsBK) Muzeuma kapta meg, ahol megtekinthető. A helybeli Almudena temetőben temették el, öccse és felesége mellé. Gyászolja az emigrációs magyarság. (Magyar-ság, 1986.VI.15.-)

HICKMAN TIBOR GYULA az MHBK Calgary-i csoportjának készséges, tevékeny tagja, négy évig titkára, Calgary-ban 1986.VII.12.-én váratlanul, 55 éves korában meghalt. VII.17.-én tartott gyászmise alkalmával DÁNIEL JÁNOS MHBK csoportvezető búcsúztatta és fejezte ki a bajtársak részvétét a gyászoló családnak.

Elhunyt Bajtársainknak, Hozzátartozóinknak, Barátainknak adjon a Mindenható békességes pihenést, lelkünknek üdvösséget.

A Gyászoló Családoknak ezúton fejezzük ki őszinte együttérzésünket és bajtársi részvétünket.

+ + + + +

III.

BESZÁMOLÓK A BAJTÁRSI KÖZÖSSÉGEK ÉLETÉBŐL

AUSZTRÁLIA

SYDNEY (N.S.W.) Az 1986 évi Csenedőrnapot csoportunk 1986.V.25.-én, vasárnap tartotta meg. Father FAZOKAS BÉLA, magyar kat.lelkész 11 h.-kor ünnepi misét és szentbeszédet mondott, megemlékezve hősi halottainkról és mártírjainkról. A csoport tagjai ez alkalommal is, hagyományosan nemzeti zászlójukkal vettek részt a szentmisén. A zászlóőri szolgálatot SZÉLPÁL ANTAL látta el, míg a zászlótiszt KERESZTES JÁNOS bs.volt. A díszebédre a bajtársak vendégeikkel a MAGYAR KÖZPONT Erdélyi termében jöttek össze, összesen 70 személy. A vendégek között

ott voltak a magyar szervezetek és rendek képviselői is. A Központi Vezető Csendőrnapi kiadott körlevelének fölolvassása után fölavatták a tiszteletbeli csendőrök sorába két új, de mégis régi barátunkat, bajtársunkat: JUNG JÁNOST és PASKA SÁNDORT.

Ezt követően dr. v. JANI ISTVÁN O.A.M. csop. vezető mondott beszédet. Megemlékezett arról az utolsó három Csendőrnapról, amit a régi hazai előírások szerint élt át Magyarországon. A nagyon jól sikerült összejövetelet dr. TAMÁS GYULA ügyvezető és a Rendező Bizottság készítette elő és mindvégig a legjobb hangulatban vezette le. (dr. v. J. I. 1986. VI. 18.)

PERTH (W.A.) A volt csendőrök és hozzátartozóik a Csendőrnapot ez évben is a már évek óta szokásos csendes, de bensőséges módon ünnepelték meg sok más hívővel együtt. Résztvettek a Csendőrnaphoz legközelebb eső vasárnapi ünnepi szentmisén, illetve istentiszteleten. Vitéz SZOMBATHY LAJOS JÁNOS szórványvezető a Csendőrnapi előestéjén vacsorára látta vendégül dr. MARKÓ ISTVÁN honvéd bs.-at és ott adta át neki tiszteletbeli cső.-ként való fölveteléről szóló okmányt, tagsági igazolványt és a jelenlyét, rövid beszéd kíséretében. Dr. MARKÓ bs. hálás szavakkal köszönte meg felvételét. Kijelentette, hogy a magyar Csendőrség iránt zsenge gyermekora óta őszinte tisztelettel és megbecsüléssel viseltetett és ragaszkodása, készsége ezentúl még odaadóbb lesz. Nem kétséges, hogy személyében hűséges és jó bajtársat nyert a Közösség. (v. Sz. L. J. 1986. II. 20.)

+ + +

EURÓPA.

GRÁZ (Ausztria) 1986. VI. 8.-án, vasárnap emlékezett meg a stájermarki és a helyi magyar közösség hőseinkről és mártírjainkról a Hősök temetőjében. 10:30-kor Ft. NYERS JÁNOS mondott a kápolnában szentmisét és szentbeszédet és megszentelte a koszorút, melyet testi és szellemi egészségben, 90. életévét járó vitéz LENGYEL BÉLA altbgy.úr helyezett el az emlékművön magyar és német beszéd kíséretében. (B. J. 1986. VII. 1.)

PÁRIZS (Franciaország) '86. VI. 6.-án az MHBK helyi csoportja MÁTHÉ JENŐ elnöklöte alatt ez évben is megrendezte a Trianoni diktatórum évfordulóját. Az emelvény két oldalán egy-egy másfél méteres fali térkép függött. Az egyik Nagymagyarországot ábrázolta, a trianoni határok feltüntetésével, a másik Franciaországot, Trianon arányaiban megcsonkított jelképes határokkal. A Hiszekegy elmondása után KATONA LÁSZLÓ magyarul, majd DÖMÖTÖR KÁLMÁN franciául vázolta Trianon létrejöttének körülményeit. Az elnöklö MÁTHÉ JENŐ csop. vez. megindult szavakkal emlékezett vissza a román elnyomás alatt átélt fiatalságának keserűségeire. A megemlékezés a Himnusz eléneklésével ért véget. A gyászünnepeken megjelentek francia és társemigrációs személyiségek, valamint Dr. RUZSIK VILMOS franciaországi főlelkész. (Kat. M. Vas. 1986. VII. 13.-)

TOURCOING (Nord, Északfranciaország). Csoportunk hagyományos Március 15.-i ünnepélyét a szomszédos ROUBAIT-ban rendezte meg közösen az MHBK-val a Magyar Katolikus Misszió helyiségében.

A műsort TÓTH JÓZSEF törm.területvezető, egyben MHBK csop.vez. nyitotta meg. Ünnepi megemlékezést mondott KUTLIK SÁNDOR bs.; TÖRÓCSIK KATALIN szavalata után Ft. RUZSIK VILMOS r.k.főlelkész francia nyelven méltatta az évfordulót, majd imát mondott. TÓTH J. zárószavai után a csoport női tagjai vendégelték meg az egybegyűlt közönséget. (H.U.'86 máj.)

+ + +

DÉLAMERIKA.

BUENOS AIRES (Argentina) '86.VI.1.-én rendezte meg az MHBK, a helybeli magyar egyesületek közreműködésével a Hősök-napját. Csoportunk nevében dr. KASSAI JÓZSEF és dr. VÁRHELYI TIBOR tették le szép nagy koszorújukat a Hősök Falában elhelyezett Emléktáblára, több csendőr, illetve cső.hozzátartozó jelenlétében. (B.A.1986.VI.9.)

Az ARGENTIN CSENDŐRSÉG muzeuma részére dr. VÁRHELYI TIBOR, bs.-ai bevonásával szöveggel és fényképekkel fölszerelt spanyol nyelvű albumot állított össze, mely ismerteti volt Testületünk alapítását, békebeli és háborús szolgálatát. Az albumot '86.IV.18.-án hat fős küldöttség adta át a Centinella épületben, ahol az argentin Csendőrség legmagasabb pk.-sága van elhelyezve. Az albumot a Muzeum részére Comm.Gen. (R.) RICARDO PASCUAL de BARTOLIS ny.á.tbk., a tiszti klub elnöke vette át és elismerő szavakkal mondott köszönetet dr. VÁRHELYI TIBORNAK és a Küldöttségnek.

Ugyanezen alkalommal átadott az argentin Csendőrség címerével ellátott hamutartót a küldöttség minden egyes tagjának. Az albumot általános tetszéssel fogadták. Comm.Gen. (R.) JOSE EUGENO SAN JULIAN ny.á.tbk. a Muzeum direktora kijelentette, hogy ... " hát ennek külön vitrint kell beállítani! "

A küldöttség tagjai voltak: Dr. KÉPIRÓ SÁNDOR, BOTOND LÁSZLÓ, dr. KASSAI JÓZSEF, CSÍK DIODOR, LACZHÁZI ANDOR és dr. VÁRHELYI TIBOR. (dr.V.T. 1986.VII.25.-)

+ + +

ÉSZAKAMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK

CLEVELAND (Ohio), '86.VI.1.-én, d.u.1 órakor a Sunset Memorial Park temetőben avatták fel a II.Világháborúban elesett magyar hősök és áldozatok emlékművét, több, mint ötszáz résztvevő jelenlétében. Az Emlékmű háttere 5 m. magas, 7 m. széles gránit építmény. Előtte gránittömb, azon bronz táblán felírás: " IN MEMORY OF THE HUNGARIANS WHO LOST THEIR LIVES DURING WORLD WAR II. " Fölötte bronzba öntött koronás magyar címer. A gránittömb tetején évezredünk legendás turulmadara, mely karmai között kardot szorít.

A gránitépítmény két szélső részében 40-40 fülke van, egyenkint 2-2 urna számára, míg az Emlékmű környéke egyúttal temetkező helyül is szolgál. Megáldotta Ft. Dr. NAGY ANZELM, S.O.Cist., cisztercita apát. Beszédet mondott: DOBOLYI ÁRPÁD, az Emlékmű Bizottság elnöke, v. MARTONFALVI HUGÓ és angolul dr. VAJTAY ISTVÁN. Az Emlékmű HOLLÓSY GYÖRGY szobrászművész alkotása. (Kat.Magy.Vas., 1986.VI.22.-)

+ + +

KANADA

TORONTO (Ont.) Az MHBK rendezésében az MKCsBK Toronto-i csoportja, a Kanadai Magyarok Szövetsége, a Toronto-i egyházak és társadalmi egyesületek közreműködésével, 1986.V.25.-én, vasárnap a MAGYAR KULTURKÖZPONT Árpád termében tartották meg a Magyar Hősök Emlékünnepélyét gazdag műsor keretében, szépszámú közönség előtt.

A zászlókkal feldíszített színpadon a "Kodály Együttes" tagjai sorakoztak fel, majd egy küldöttség behozta a terembe a honvéd zászlót, melyet a közönség felállva fogadott. Dr.v. ORMAY JÓZSEF rep.hdgy., a Kulturközpont elnöke nyitotta meg az ünnepséget. A két himnusz elhangzása után BORBÁS KÁROLY t.fhdgy. csop.vezető, az MHBK nevében köszöntötte a megjelenteket. Beszédében felemelte szavát az utóbbi hetekben történt angol újságban megjelent Múzeumról írt támadó cikk ellen. "Miután odahaza tilos a II.Világháború elesett hőseiről emlékezni, ezt a gyűlöletét exportálja ügynökeink keresztül közénk és már az elhalt bajtársaink ruhadarabjait is kikezdi. Am tegyék, mi akkor is büszkén hordozzuk szívünkben drága emléket mindhalálig!" ...

SZŐCS ANIKÓ, az Arany János iskola növendéke, **DOMOKOS SÁNDOR**: "A Pompéji katona" c.versét szavalta, majd a "Kodály Együttes" két kórusművet adott elő. Utána bemutatták az ünnepi szónokot: **KOROKNAY IMRÉ**T, a Ryerson Politechn.Int. professzorát, szkv.m.kir.fhdgy.bs.-at, aki a halhatatlanná vált 300 spártai hős katona Termophile-i sírfelíratával kezdte meg beszédét: "Vándor megállj! Itt nyugszunk, vidd el hírdül a spártaiaknak, hogy megcselekedtük, amit megkövetelt a Hazai..." - majd hagyatású beszédében párhuzamot vont azzal a magyar katonával, aki szintén messze, idegen földön esett el azért, hogy testével távol tarthassa hazájától a betörő ellenséget..."Nem sikerült, elvesztettük azt, drága hőseink emléke azonban itt él közöttünk, az idők végezetéig!" - A közönség egy perces néma fennállással emlékezett, majd közösen elmondtuk Magyar Hitvallásunkat.

Az ünnepség végeztével az egyházak és egyesületek képviselőivel kivonultunk a Budapest parkba, ahol elhelyeztük a kegyelet koszorúit a Szabadságharcos Emlékműnél. Az MHBK és az MKCsBK közös koszorúját Dr. SZALONTAY SÁNDOR és BORBÁS KÁROLY csop.vezetők tették le. HEGYMEGI GÁBOR tiszthelyettes az ima és a takaródó kürtjeleivel fejeződött be az ünnepség. (B.K. 1986.V.27.-)

+ + +

CALGARY (Alberta) Ünnepeles szentmise keretében, 1986.VI.28.-án az Árpád-házi Szent Erzsébet templomban avatta fel új tagjait a Szent László Társaság és Rend a helybeli magyar egyházak, egyesületek és bajtársi közösségek részvételével. Az esküt v. BALOGH JÓZSEF nyugat-kanadai törzsszéktartó olvasta föl és vette ki az új tagoktól.

A nagymisét, rövid műsorral egybekötött vacsora követte a Szent István teremben. Ünnepi beszédet mondott BAGOSSY LÁSZLÓ, az Encyclopaedia Hungarica Főszerkesztője. Az MHBK helyi csoportjának 35 évvel ezelőtti alapításáról DÁNIEL JÁNOS csop.vezető emlékezett meg.

Másnap, 29.-én, Hősök vasárnapján, a helybeli magyarság szentmisén, illetve istentiszteleten emlékezett meg Hőseinkről és Mártírjainkról. Emlékbeszédet mondott és koszorút helyezett a Hősiemlékműre, illetve Emléktáblára VARGA ISTVÁN, illetve v. SEBŐ ERNŐ.

Befejezésül a közönség elénekelte a magyar Himnuszt.

+ + +

IV.

A MAGYAR ÉLET EGYESÜLETI ÉS TÁRSADALMI ESEMÉNYEI
EURÓPA

FORRÓ és ENCS (Abaúj vm. Magyarország) A Miskolctól északkeletre fekvő FORRÓ és ENCS községek területén, 1984 nov.1.-én, Halottak napján felavatták az első emlékművet, melyre Magyarországon a 2. Világháborúban elesett magyar katonák nevét vésték. Személyre szóló elismerés illeti meg a forrói esperes-plébánost, aki valóságos közelharcot vívott a hatóságokkal az engedélyért. (Nyitrai Gyula, Nemzetőr).

+ + +

ÉSZAKAMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK

AKRON (Ohio) '86,márc.30.-án Húsvétvasárnapján ünnepelte az emigrációs magyarság a II.Világháború magyar hősi halottainak, mártírjainak és hőseinek, valamint a fegyveres erők alakulatainak neveit magában foglaló hatalmas öt bronztábla fölavatását a LORÁNTFFY OTTHON emlékkertjében és rendezésében.

Az ünnepség a Szabad Magyar Református Egyház templomában kezdődött 3 órakor a Magyar Himnusz eléneklésével. Ezt követte SZEDENITS JENŐ író és költő PAPP - VÁRY ELEMÉRNÉ: " Magyar Hiszekegy "-ének drámaian fel-emelő előadása, aki talán életének legkiemelkedőbb teljesítményét nyújtotta. A " Tebenned bízunk, eleitől fogva " c. zsoltár eléneklése után Főtiszteletű DÖMÖTÖR TIBOR püspök lépett a szószékre s többek között az alábbiakat mondta: ... " Történelmi ünnepet ülünk ma Akronban. Negyvenegy esztendő után, végre törlesztünk adósságunkból azok felé, akik az életüket adták a Hazáért és a magyar jövőért. Számunkra, magyarok számára, a II.Világháború 1920 június 4.-én kezdődött, amikor Trianonban aláírták velünk az ezeréves Magyarország szétdarabolását és a magyar nemzet halálát..."

Majd a RONGYOS GÁRDA hőseire és áldozatos harcaira emlékezve idézte LENDVAI ISTVÁN: " A gárda " c. versét; míg a II.Világháborút kirobbantó eseményeket, a magyar katonák lelkeségét ÜVEGES JÓZSEF, a Don mellett hősi halált halt honvéd " Távol a hazámtól " c. versével elevenítette meg. Ezt követte DOMOKOS SÁNDOR: " A Pompéji katona " , v.SZATHMÁRY KÁROLY m.kir.cső.százados emlékére írott költeményének előadása,mellyel érzékeltette a magyar emigráció hivatását. A mai magyar sors tökéletes leírását a rab Hazában és az utódállamokban BARTIS FERENC: " És mégis élünk " c. versével vetítette a közönség elé.

Az Emlékkertben a bronztáblák bemutatását v. DARABONT FERENC, rövid, de hatásos megemlékezése vezette be, s a közönség könnyes szemmel,néma imádsággal olvasta a világháborúk megannyi csapatteste,hősi halottja, mártírja és hőse neveit az emigrációban megörökítve.

A Lórántffy Otthon igazgatósága tervbe vette,hogy az eddig kimaradt nevek is fölkerülhessenek az emlékműre. Bejelentéseket aug.31.-ig elfogadnak a 6. bronztáblára, melyet okt.26.-án fognak a többi mellé elhelyezni. (Am.- Kanadai Magyar Élet 1986.IV.26.-)

+ + +

A 4. bronz táblán olvasható:

A MAGYAR KIRÁLYI CSENDŐRSÉG MÁRTÍRJAI ÉS HŐSI HALOTTAI EMLÉKÉRE

A MAGYAR KIRÁLYI CSENDŐRSÉG BAJTÁRSI KÖZÖSSÉGE.

BUDAPEST VÉDELMEBEN HŐSI HALÁLT HALT CSENDŐRÖK

ÉS HONVÉD BAJTÁRSAIK EMLÉKÉRE

A BESZTERCEI, GALÁNTAI, PÉCSI, SZÉKELYUDVARHELYI ÉS ZILAI

CSENDŐR ZÁSZLÓALJAK EMLÉKÉRE

AZ UNGVÁRI CSENDŐR ISKOLA HŐSI HALOTTAI EMLÉKÉRE

A NAGYVÁRADI CSENDŐR TANZÁSZLÓALJ HŐSI HALOTTAI EMLÉKÉRE

A SZOLNOKI ELSŐ CSENDŐR SZAKASZ HŐSI HALOTTAI EMLÉKÉRE

A DEMÉNDI CSENDŐRŐRS HŐSI HALOTTAI EMLÉKÉRE

A ZSABLYAI CSENDŐRŐRS HŐSI HALOTTAI EMLÉKÉRE

A KÁRPÁTOK VÉDELMEBEN HŐSI HALÁLT HALT CSENDŐRÖK EMLÉKÉRE

AZ ORVVADÁSZOK ELLENI HARCOKBAN HŐSI HALÁLT HALT CSENDŐRÖK EMLÉKÉRE

MÁRTÍR CSENDŐRAPÁM ÉS KIVÉGZETT BAJTÁRSAIM EMLÉKÉRE

SZACSVAI ÉS BIKFALVI V. DARABONT FERENC

A TISZA VÉDELMEBEN HŐSI HALÁLT HALT CSENDŐRÖK EMLÉKÉRE.

CSENDŐR HŐSÖK ÉS MÁRTÍROK:

V. ÁGHY ZOLTÁN GÉZA	hadnagy	KARABÉLYOS IMRE	őrnagy
DR. BALASSA BÁLINT	főhadnagy	LÓFŐ NAGY ZSOMBOR	százados
DR. BÁNKY LÁSZLÓ	főhadnagy	V. PÉTERFFY JENŐ	ezredes
FORRÁS ERNŐ	hadnagy	SARUDY LÁSZLÓ	zászlós
GARAY ISTVÁN	százados	V. KÖVENDI SZATHMÁRY KÁROLY	százados
GONDA ANDRÁS	tiszthelyettes	SZELEVÉNYI TIBOR	százados
DR. HOLLÁDY ERNŐ	százados	SZILÁDY MORELL GYULA	ezredes
HALMOS ÖDÖN	főhadnagy	V. TASSY PLÁVENSZKY	alezredes
V. HORVÁTH ÁRPÁD	százados	TARJÁNI BERTALAN	őrmester
IDLÉCZY JÓZSEF	tiszthelyettes	XANTUS GYÖRGY	hadnagy
DR. ISPÁNKY BÉLA	r.k. áldozópap		

+ + +

KIEGÉSZÍTÉS:

Közösségünk neve a 4. bronz táblán 1985.VIII.23.-án küldött helyesbítésünk ellenére is hibásan van megörökítve.

A "CSENDŐR HŐSÖK ÉS MÁRTÍROK" cím alatt feltüntetett több bs.-unk az ellenség elleni harcban esett el, így ők hősihalottaknak számítanak.

Több egyéni névvel kapcsolatban irányelveket kértem.

A LÓRÁNTFFY OTTHON Igazgatóságától, Főtisztteleű DÖMÖTÖR TIBOR ref. püspök úrtól f.évi VII.9.-én kelt levelében az alábbi tájékoztatást kaptam:

" Utánanézttem a névvel kapcsolatos sajnálatos tévedésnek. Az történt, hogy és a javításokat átadtam a titkárnőmnek, azt leellenőriztem és ő tévedésből a ki nem javított példányt továbbította New-Yorkba. Azt öntötték bronzba és amikor az öntés már megtörtént, óriási költséggel lehetett volna csak a hibákat kijavítani... Bocsássátok meg a hibát, de nem rajtam múlt!... "

" A nevekkal kapcsolatban. A befizetők küldték be a neveket és nekem nem volt módomban megállapítani, hogy a kért nevek közül ki halt meg és ki maradt életben sok szenvedés után... így, valóban belekerültek élő személyek is a hősi emlékműre. Persze, abban nem látok semmi rosszat, hiszen a hősnek nem feltétlenül kell meghalnia... a szobor a hősök, hősi halottak és mártírok emlékműve... Mint már többször megírtam, hozzám mindig közel álltak a magyar királyi csendőrség hősei és mártírjai és ezért talán egy kicsit részrehajlóan több csendőr nevét örökítettem meg, mint arra adományt kaptam. Ha ez bűn, akkor ez az én bűnöm..." (Kp.Vez.)

+ + +

CLEVELAND (Ohio). A Magyar Szabadságharc 30. évfordulóján a Magyar Szabadságharcos Mozgalom és a Kőrösi Csoma Sándor Társaság, megemlékezvén a "SZITTYAKÜRT" c. folyóirat megindításának 25. évfordulójáról is 1986.V. 2-4-ig "Nagy Szittya Történelmi Kongresszust, díszvacsorát és bál-t rendeztek a Marriott szálló helyiségeiben. A gazdag műsor tartalmazott őstörténeti előadásokat, ifjúságunk korszerű, hazafias nevelését, a Szentkoronáról szóló értekezést. Vendégszerepelt a Cserkész Regősök színes együttese. (Szittyakürt, 1986. 4. és 5. szám.-)

+ + +

KANADA

A " SZÉCHENYI TÁRSASÁG ", 1986.IV.16.-án Calgaryban (Alberta), a Kanadai Magyar Kulturközpontban tartotta meg ezévi közgyűlését. A titkári beszámoló szerint, több évi előkészítő munka után, 1985.XI.1.-én megalakult Toronto-ban a MAGYAR INTÉZET. Az ünnepélyes megalakításon résztvettek az alapító tagok, így a Széchenyi Társaság, a Rákóczi Alap és a Toronto-i egyetem, valamint meghívott Vendégek - közöttük a Szövetséges Kormány képviselői is; Ideigl.elnöke a Toronto-i egyetem professzora KOVRIG BENCE az államtudományi kar vezetője. Köszönetet mondottak v. DUSKA LÁSZLÓ-nak, kinek fáradhatatlan munkássága eredményeként kiadták kormánytámogatással a "HUNGARIAN HELIKON"-t. A 763 oldalas kötet a magyar irodalom remekeit tartalmazza angol nyelven, néhai WATSON KIRKCONNELL és mások fordításában.

CALGARY (Alta.) Huszonkét nemzetiségi és társadalmi egyesület kiküldöttei és tagjai kb. 250-en tiltakoztak Keleteurópa további orosz megszállása ellen, 1986 aug.23.-án a városháza előtt.

Ezen a napon írta alá 1939-ben Németország és a Szovjetunio azt az egyezményt, mely lehetővé tette Lengyelország felosztását, lerohanását és a balti államoknak a Szovjetunio által való bekebelezését. A nemzetközi " Black Ribbon Day " (Europa Gyásznapja) keretében a szónokok kifejtették, hogy a fekete szalag a szabad világ együttérzését jelképezi a még mindig " vasfüggöny " mögé zárt népekkel, melyek emberi joguktól megfosztva a háború vége óta elnyomásban élnek és nem hallathatják szavukat.

A tüntetést a lengyel frontharcosok és kulturális egyesületek, továbbá a Magyar Szabadságharcos Világszövetség készítette elő. Főrendező volt: MAGAS ISTVÁN. a MSzV mint világszervezet elnöke, tb. csendőr.

Hasonló gyűlés és felvonulás volt Kitchenerben 350 fővel, akik fekete karszalaggal vonultak fel a belvárosban, Torontóban 2000, Ottawában 200 fő gyűlt össze az országház előtt.

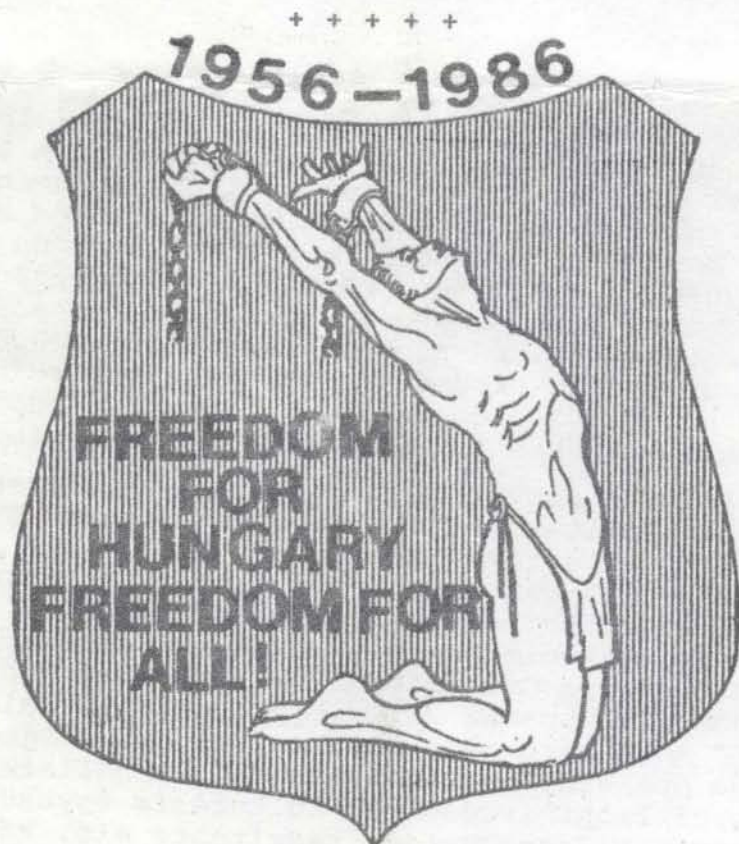
Ugyancsak tüntetések voltak Svédországban, Angliában, Franciaországban, az Egyesült Államokban és Ausztráliában is.

TORONTO (Ontario). A **MAGYAR HÁZ** - a **KANADAI MAGYAR KULTURKÖZPONT**, 1986 VIII. 23.-án este 6 órakor a M.Kir.Fegyveres Erők veteránjai részére találkozót rendez, melyre a katonaviselt bajtársak, a szabadságharcosok és barátaik megjelenését kéri a rendezőség.

Az est díszvendége **BRIG. GENERAL JOHN A. MCGINNIS**, aki a Muzeumot az elmúlt évben fényes ünnepség keretében a hivatalos vendégek és a Toronto-i magyar egyesületek képviselőinek jelenlétében megnyitotta.

7 órakor az Árpád teremben Szent István napi bál. Műsor: Az Örökös Tagok emléktábláinak leleplezése, majd a magyar egyházak lelkeszei megáldják a magyar Szentkoronát ábrázoló, Árpád teremben elhelyezett nagyméretű csillárt. (Meghívó)

WINNIPEG (Manitoba) A Szent Antal egyházközség kulturtermében, 1986 VI. 15.-én tartotta meg Ft. **SAJGÓ SZABOLCS** irodalmi estjét, melynek keretében saját verseit adta elő. Költeményeiben a modern hang és a hagyományos értékek szép harmóniában csendülnek össze. **DOMOKOS SÁNDOR** legújabb költeményeivel járult hozzá az est sikeréhez, majd bemutatta az Andes-i aimara indiánok (Chile, Délamerika) életéről felvett eredeti, színes keskenyfilmjét.

**EMLÉKEZZ A SZABADSÁGHARC
HŐSEIRE!**

TANULMÁNYOK, ELBESZÉLÉSEK, CIKKEK.

DOMOKOS SÁNDOR:

FORRADALOM, VAGY SZABADSÁGHARC.

FOGALOMZAVAR

Napjainkban nem tudjuk úgy kezünkbe venni az újságot, vagy meghallgatni a televízió híradását, hogy elének ne vetítődjenek az emberi természet borzalmas árnyoldalai. Írország, Vietnam, Közel-Kelet, Dél-Amerika, Biafra, Tibet, vagy közelünkben, Kanadában Quebec, itt az Egyesült Államokban Chicago, Detroit: mind olyan helyek, ahol bombák robbannak, lövések dördülnek, gyujtogatások, fosztogatások történnek, - valamilyen módon -összeköttetésben a " szabadság " nevével. Ifjúsági vezetők nyilatkoznak harcot, erőszakot hirdetnek, szintén a "szabadság" nevében. Ez a *szabadság-mánia* odáig fokozódott, hogy az átlag-ember előtt, már el is ködösödött a *fogalmi különbség a szabadságharcos és a forradalmár között*. Ez a zavaros látás sokszor cinizmussá fajul és nem tud különbséget tenni az 1956-os magyar szabadságharc és a los-angelesi zavargások között.

Kérdés, hogy mi magyarok felkészültünk-e arra, hogy tiszta éleslátással meggyőzően különbséget tudjunk tenni a két fogalom között és ezt a különbségtételt érvekkel is alá tudjuk-e támasztani. A magam szerény képességei szerint, erre a kérdésre szeretnék megfelelni. Különösen azoknak szánom mondanivalómat, akiknek nem lehet személyes tapasztalatuk az 56-os budapesti eseményekkel kapcsolatban.

A magyar szabadságharcot három alapvonás különbözteti meg minden más hasonló megmozdulástól. A magyar 56-os szabadságharc *hősies* volt, *szabad* volt és *demokratikus* volt.

Ezt a három fogalmat részleteiben szeretném tárgyalni, tényekkel és eseményekkel alátámasztani.

" HŐSIES "

A magyar szabadságharc azért volt *hősies*, mert a benne résztvevők nem óhajtottak semmiféle személyes hatalmi, vagy anyagi előnyt a saját számukra. Aki ott volt, az tudja, hogy a legszegényebb gyári munkás sem hagyta magát elcsábítani az utcán szanaszét heverő árúk kísértésétől. Szinte a csodával határos és - szerintem - a történelemben páratlan az a magatartás, amit az a kifosztott nép tanusított. A kommunista üzletek " látszat-bőségének " árúi ott feküdtek a járdaszélen mindenki előtt, de senki nem vitt belőle magának haza. Mindenki csak annyit tett, hogy fel-emelte az árút és visszahelyezte az üveg nélküli kirakatokba. Az utcákon tányérok voltak elhelyezve, azzal a felíráttal, hogy adakozzunk hőseink árváinak. A tányérokon a forintos bankjegyek felett, csak egy kavics szolgált *nehézéül a szél ellen*. Ez volt minden őrizet. *A nemzet lelkiismerete őrizte azt*. Ezek a tények olyan egyedülálló lelki nagyságról tesznek tanuságot, amelyektől igen messze állnak a párizsi diáktüntetések, vagy a Columbia-egyetemi zavargások, vagy a Students for Democratic Society csoportjainak romboló jellegű tüntetései. A hős lelki sajátossága az *önzetlenség*, a *másokért való harc*. Az ő küzdelme a többség életének felemelését célozza, a kisebbségi akaratnak erőszakos kényszere nélkül. Ez az alapvető fogalom, amelynek a mi 56-os szabadságharcunk lényegében különbözik sok ifjúsági megmozdulástól, amely mindig egy kisebbség erő kifejtése. Ennek bizonyítéka volt az a diák-munkás egység, amelyet sem Európa, sem Amerika türelmetlen diákvezetői nem tudnak megvalósítani. Budapesten az apák harcoltak fiaikkal válllvetve.

" SZABAD "

Szabadságharcunk második fontos jellemvonása volt a *szabadság fogalmának helyes értelmezése*.

Be kell vallanom, magam is sokáig úgy éreztem, fogságom éveiben, hogy a fizikai fogság a szabadságvesztés lényege. Csak később tanultam meg, hogy a *lelki kényszer alatt való tartás*, a kifejezés és szólásszabadság elfojtása nagyobb rabság, mint amit a börtönök cellái jelentenek. Aki olvasta Soldzsenitsyn könyveit, (elsősorban a "First Circle" c. könyvre gondolok), az megérti az író üzenetét. Soldzsenitsyn azt mondja, hogy az ember a diktatórikus társadalomban *fizikális szabadságtól megfosztva lesz szabad*. Szabad lesz, mert nincs többé mitől félnie. A diktatúrában élő "szabad" embert ezen látszat szabadságának örök félelme teszi rabbá. (Illyés Gyula: " Egy mondat a zsarnokságról ") Fogságunk hatodik évében mi is ráházoltuk már a barakok falára, hogy " Halál az M.D.V.-re ", mivel nem féltünk már többé semmitől. Szabadok lettünk és kimondtuk azt, amit gondoltunk. A szabadságnak ezt a felismerését és értelmezését kell magunkévá tennünk ahhoz, hogy szabadok lehessünk. *Csak az igazság tesz szabadá* - mondják az írás szavai. A magyar 56-os ifjúság ösztönösen helyes erkölcsi érzékkel jön rá arra, hogy ellenfelét nem lehet erőszakkal megtéríteni. Rájön arra, hogy *elnyomással nem lehet szabadságot építeni*. Ezért nem sodródik a kommunizmus ellenzéséből a fasizmus szélsőségébe. Ez az érettség hozza azt az elhatározást, hogy a kiharcolt szabad választásokon induló négy párt közé felveszi a kommunista pártot is. Melyik ifjúsági szervezet nagyhangú vezetője az, aki az érettségnek ilyen messzemenő tanubizonyosságát tudná adni ezen a kontinensen?

A mi 56-os ifjúságunk fegyverrel harcolt - fegyverrel szemben, de nem robbantott fel családi otthonokat és nem gyújtott fel templomokat, iskolákat, lakóházakat. A szabadságharc első, győzelmes fázisában nem követett el embertelenségeket. Ennek tulajdonítható, hogy a Rákosi-Gerő zsarnokságnak minden nagynevű kiszolgálója átélte az 56-os forradalmat. Én magam láttam egyetemista diákharcosokat, akik az elfogott ÁVH-s foglyokat megvédték a tömeg dühétől. Micsoda különbség ez a szabadságharcos magatartás azzal a magatartással szemben, amelyet Castro forradalmárai alkalmaztak Kubában a győzelem után! *Szabadság nem épülhet fel elnyomással*. Ennek az igazságnak a felismerésében küzdött Budapest ifjúsága 1956-ban és ezért volt ez a harc *szabadságharc* és nem *fosztogató forradalom*.

" DEMOKRATIKUS "

A harmadik alapvető különbség sok " nemzeti " jellegű szabadságmozgalom és a mi 56-os szabadságharcunk között az, hogy 1956 ifjúsági vezetői nem ismertek faji, felekezeti, nemzetiségi, vagy osztálykülönbséget. Minden megmozdulásuk *demokratikus* volt. Kiálltak amellett, hogy az egyének joga van eszmei szabadságához és faji jellegéhez. Ez az egyéni jog pedig elkerülhetetlenül szüli azt a jogot, amelyet nemzetközi vonalon, mint a *népek önrendelkezési jogát* ismerünk el. Az 56-os vezetőség tudta, hogy Románia, Csehszlovákia, Kelet-Németország és elsősorban Lengyelország feszült készenlétben áll a megmozdulásra. Ez az ifjúság tisztában volt azzal, hogy minden sovíniszta megnyilvánulás, amely a magyar nemzetiségek ellen irányul, cseh, román, vagy jugoszláv területeken, az elsősorban az ottani kommunista kormányok műve és nem a lakosság lelkiületének a kifejezője. Az a hit vezette őket, és én ma is osztom velük ezt a meggyőződést,

hogy a szabadságvágy testvérekké forrasztja össze a rabokat. Ebben a közös szabadságvágyban akarták megtalálni azt a közös lélektani alapot, amely majd a jövőben a Duna-konfederáció megteremtéséhez vezet. Tudták (és itteni emigrációs sorsom egyre jobban meggyőz arról, hogy nem tévedtek), hogy az emigrációs cseh, román és szerb vezetőséggel itt kint kötött barátság messzebb viszi majd a nemzetek békés jövőjének ügyét, mint bármilyen nemzeti politika. Ezért nem volt az 56-osok zászlajára tűzve semmiféle nemzeti jelszó, csak a szabadság jelszava. Mert, ha hiszszük és hirdetjük a népek önrendelkezési jogát, akkor el kell fogadnunk, hogy a szovjet elnyomás alól felszabadult Felvidék, Bácska és Erdély lakossága maga dönt a saját hovatartozásáról.

Mi, itt, csak annyit tehetünk, hogy magatartásunkkal bebizonyítsuk: a magyarság olyan baráti nemzet, amelynek kötelékében, vagy szomszédságában mindenki békés harmóniában élhet. A szabadságvágy egyesítő és nemzeti különbségeket áthidaló erejéről legjobban tanúskodik az a tény, hogy a pesti egyetemekre küldött külföldi diákok, akik, természetesen mind kommunista világnézetben nevelkedtek, teljes testvéri szellemben harcoltak együtt magyar barátaikkal. Erre magam vagyok szemtanú.

Ez a más eszméjének, hitének, fájának, kultúr hagyományainak és vagyonának tisztelete tette a magyar szabadságharcot tisztává. Sokszor szeretném, ha itt, az emigrációban, úgy tudnánk egymás véleménybeli, felekezeti, vagy társadalmi különbségét tiszteletben tartani, mint ahogyan azt az 1956-os forradalom hősei tették.

" TANULSÁGOK "

Az eddig elmondottakat összegezve a következő tanulságot szűrhetjük le: Az igazi szabadság-mozgalom soha nem ismeri el a " cél-szentesíti az eszközt " elvét. Ez az elv ugyanis csak arra alkalmas, hogy minden igazságtalanságnak a " jogszerűség " látszatát kölcsönözze és így elfogadhatóvá tegye a legaljasabb tetteket. Ismét Soldzsenitsynre hivatkozom, aki ezt olyan nagyszerűen megírta " For the Good of the Cause " című munkájában.

A tiszta szabadság-elv nagy bátorságot követel attól, aki azt gyakorlatban is követni akarja. Ez az elv kötelezi az igazi szabadságharcost arra, hogy kellemetlen, ellenséges, sőt destruktív elemek véleményét is meghallgassa. Óriási lelki fegyelem kell ehhez, de ez az egyetlen út, melyen nem tévedünk vissza a kettős mértékkel való mérés hamis ösvényére. A valódi demokrácia alapja, hogy bár nem értek egyet az ellenfelemmel, de halálomig védem a jogát, hogy véleményét szabadon kimondhassa! Történelmünkben, talán először valósította meg ezt az elvet a gyakorlatban is az 1956-os szabadságharc ifjúsága. Micsoda mélységes szakadék választja el ezen a téren is a mi ifjainkat azoktól az itteni zajos tüntetőktől, kik azonnal készek a fejét betörni annak, aki nem ért egyet véleményükkel.

Az igazi szabadságharcos különb az ellenfélnél. Felette áll annak erkölcsi színvonalán és elég bátor, hogy bízson abban, példájának erkölcsi ereje olyan fegyver, amely külső erőszak helyett, belső meggyőződéssel vívja ki azt az életformát, amely demokratikus, szabad és mivel meggyőződéssel alapul, azért tartós is.

Ezek a határozott vonalak azok, amelyek élesen választják el, az eszméért küzdő szabadsághóst, az önző érdekeket képviselő, kis csoportok hatalmi érdekeit hajszoló demagógok zavargásaitól, amelyeket a szabadság köntöskébe bújtatva próbálnak elfogadhatóvá tenni a " silent majority " számára. Nekünk, itt az emigrációban, vagy, ha jobban tetszik, diaszporában, lehetnek különböző véleményeink bizonyos dolgokról. Ez így van

rendjén. A magyar nem birka-nép és ezt sokan összetévesztik a "turáni-átok"-kal. Ez nem turáni átok! A különböző véleményeket összefoglaló eszmecserekből égetődnék ki a jövő-építés téglái. A turáni átok az, ha nem tudjuk egymás véleményét olyan tiszteletben tartani, mint amelyet elvárunk a magunk véleményével szemben!

Az 1956-os budapesti ifjúság képes volt erre és ezzel a magatartásával a politikai érettségnek olyan bizonyítékát adta, amely erkölcsi vonzással össze tudta forrasztani a magyar nemzetet olyan egységgé, amelyre történelme során igen ritkán volt példa. Szinte szimbólikus erejű a volt moszkovita NAGY IMRE és a volt ludovikás MALÉTER PÁL egyesülése a mártír-halálban.

Őrizzük Európa első, igazi, tiszta " forradalmának " emlékét és legyünk büszkék arra, hogy ezt a példát a magyar nép szolgáltatta az emberiségnek. Védjük meg ezt a felemelő " szabadságharcot " a közöny agyonhallgatásától éppúgy, mint a cinizmus mindent sárbarántó bemocskolásától. Mert ennek a szabadságharcnak az emléke történelmünk legfelemelőbb hagyománya.

+ + + + +

vitéz VATTAY FERENC

ÉDESAPÁMRÓL.

Vetter Károly Pál régi pozsonyi család sarja volt. 1856 nov.15.-én született Pozsonyban. Ott végezte el a középiskolát, majd a Klosterneuburg-i " Hochschule für Bodenkultur "-ban szerzett diplomát szőlő és gyümölcsstermelési szakon. Horvát-Szlavóniában és Stájerországban gyakor-nokoskodott, majd, mikor véglegesítették, feleségül vette Pozsonyban Frenzel Karolát. Házasságukból 3 gyermek született: Karola, Ferenc és Antal. Német neve ellenére is mindig magyarnak vallotta magát. (Fiai később a Vattay nevet vették fel.) 1889-ben Wurmbergből Pozsonyba költözött és átvette a soproni városi szőlők igazgatását. Egy német nyelvű szőlő és gyümölcsstermelési szaklapot alapította " Westungarischer Weinbergsbote "-t, ezt 1897-től 1908-ig saját költségén adta ki. Ezenkívül a "Borászati Lapok", "Köztelek", "Pozsonyi Gazda" és a "Soproni Hírlap" is közölte szacikkeit. Tanított a pozsonyi és tapolcai vincellér iskolákban.

A 90-es években lépett fel a szőlő-ültetvényekben a filoxera járvány. Ez a parazita, a szőlőtőkék gyökerét pusztította. Mint "filoxera-biztos", Sopron és Moson vármegyékre kiterjedő hatáskörrel, megtalálta a védekezés módját: a megtámadott szőlő ültetvényeket kiirtatta és helyette ellenálló "amerikai" szőlő alanyokat telepített és azokat oltották be a régi, nemes fajtákkal. Ez, természetesen nem ment ellenállás nélkül, a végrehajtáshoz többször kellett katonai karhatalmat igénybevennie.

Munkássága elismeréséül átvették magyar állami szolgálatba és kinevezték szőlészeti és borászati felügyelőnek. Több munkát írt németül és magyarul.

1914-ben nyugdíjba ment és 1917 máj.17.-én Miskolcon halt meg.Életét és működését a "Borászati Lapok" nekrológja méltatta.

Halála után 15 évvel, 1932-ben a Moson megyei Gálos község (ma Gols, Burgenland) emlékművet állított fel. Az emlékmű leleplezésén a volt osztrák kancellár, Dolfuss tartotta az ünnepi beszédet. Az emlékmű felírata: " Dem Retter aus Schwerer Reblauszeit und Erneuerer des heimischen Weinbaues, PAUL KARL VETTER, Weinbauinspektor, in dankbarer Würdigung: Die Weinbautreibenden des Burgenlandes - 1932 ".

Magyarul: " A nehéz időkben megmentőjének és felújítójának a helyi szőlészettünknek P.K.Vetternek hálás köszönettel a Burgenlandi szőlősgazdák. "

Életrajzi adatai megtalálhatók a "Magyar Életrajzi Lexikon II.kötetének 995. oldalán.

+ + + + +

vitész ÁGHY - ASBÓTH ZOLTÁN

AZ ISTENI HIT EREJE ÉS SEGEDELME

II. rész.

(I.rész a B.L. 1986/1. számában)

7.

Innen én szabadságra mentem, de amikor 1918 Karácsony után újra be akartam vonulni Deésre, az oláh hadsereg már elfoglalta Kolozsvárt. Engem leállítottak, de megszöktem és Kolozsvártól északra, ahonnan akkor még ment vonat egyenesen Budapestre, ott vonultam be. A H.M.-ben kérdeztem, hogy hogyan tudok Deésre menni. Azt mondták, menj oda, ahová akarsz, de Deésre már nem mehetsz. Ezután Sopronba mentem, a volt 18.h.gy.ezredhez és ott jelentkeztem. Itt ért 1919-ben a kommunizmus kitörése. Láttam Kun Béla kommunista bandájának két vérengző, gyilkos tagját, Szamuelli Tibort és a pupos Korvin-Klein terrorista vezetőket. Láttam a kommunista újság első oldalán a csornai templom körüli akácfákra felakasztott 12 csornai földművesről készült képet. Ezek a terroristák akasztották fel az akkori csendőrfelügyelőt Budapesten és több csendőr tisztet és altisztet. Császár községben a r.kath.plébánost a temploma bejárata előtt felállított akasztófára akasztották és máshol is sok jó magyart húztak fel, vagy más módon végeztek ki.

8.

A szegedi nemzeti mozgalom megalakulásakor Szombathelyről többen átszöktünk Pinkafőnél a határon, Ausztriába és csatlakoztunk Feldbachban a már ottlévő bajtársakhoz. Innen, a kommunizmus bukásakor Lehár ezredes vezetése alatt a tiszti zlj.-jal Gyanafalván át a 7. székely páncelvonat fegyvereivel felszerelve Szentgotthárdon át bevonultunk Szombathelyre. Miután ott rend lett, 1919 augusztusban Savanyúkútra (Burgenland) kerültem, mint a kismartoni határcsendőr zlj.1.szd.-ának tisztje. A trianoni béke miatt lettünk csendőr zlj., mert Magyarországon, csak 25.000 fős hadsereget tarthatott. Nevünk később "Határ vadász zlj." lett. Innen Pecsenyédre kerültem, mint határ vadász kordonőrspk. (1.szakasz). Feladatunk volt a határ védelem és a csempészet megakadályozása. Itt történt velem, hogy egyik járőröm egy csempésztől elvett forgópisztolyt adott át, csövével hasamnak irányítva. A pisztoly elsült, de a lövedék, még a zubbonyomat sem érte, a cipőm előtt találtam meg. Sértetlen maradtam.

9.

1921-ben átkerültem a Csendőrséghez. A tanfolyam elvégzése után pedig, mint cső.fhdgy. a csendőriskolához kerültem, mint okatótiszt.

1939, márc.19.-én a visszatért Kárpátaljára helyeztek, mint szds.-t és a 8/I. cső.nyomozó alosztályt kellett felállítanom Huszton. Onnan Ungvárra helyezték az alosztályt, melynek pk.-a lettem. Szolgálati területem: UNGBEREG és Máramaros vármegyék területe a Beszterce folyóig, kb. 400 km. hosszúságban. - Lengyelországgal és délen röviden Romániával voltunk ha-

tárosak.- A lengyel-német háború kitörése után, mivel a lengyelek 18 nap alatt elvesztették a háborút, mert a szovjet is hátba támadta őket és a magyar határig jöttek előre az én szolgálati területemnél. - A szovjet ezrével küldte át a határon titokban gyalog, vagy ejtőernyővel a kémeket és partizánokat, de ezeket majdnem mind elfogtuk az őrsők részvételével. 1942. áprilisáig 2083 személyt fogtunk el.-

1942.ápr.27.-én a 2. v.JÁNY hadsereggel szovjet hadműveleti területre kerültem Kursk, majd Stary és Novy Oskol nevű városokba. Feladatunk a front mögé ledobott ejtőernyős kémeket ártalmatlanná tenni az ukrán és orosz nép, valamint a felállított orosz rendőrség segítségével. - Katonai közig.vezető is lettem, állomás pk. Novy Oskolban stb.-

1943.jan.3.-án leváltottak és hazatértem Ungvárra.

1944.okt.26.-án a szovjet elfoglalta Kárpátalja nagy részét és bevonult Ungvárra. Én, a csendőreimmel, Kassára vonultam vissza, majd onnan Budapestre kerültem, más háborús beosztásokba.

10.

1944, dec.25.-én rádión parancsot kaptam Szombathelyről, hogy azonnal induljak el Esztergom felé. Budát, a Hűvösvölgyig betört szovjet aknatűz alá vette, Esztergommal egyetemben. - 2 akna a téren lévő Műszaki laktanya udvarába esett, amely tele volt menekültekkel, asszonyokkal és gyermekekkel, katonákkal. Én is köztük voltam. 36 halott és 85 sebesült lett. Mellettem egy villanyos vezető is megsebesült, de nekem semmi bajom nem lett. Sajnos, 2 csendőröm is meghalt. Ekkor indultam el Dobogókő felé autómmal. Az utcán templomba menő, ünneplőruhás nőket láttam meghalva a járdán.

Szerencsésen átjutottam Esztergomba, ahol éppen a tábornál páncélos csata volt, átmentünk azonnal a Duna hídján és annak balpartján tovább mentünk Komáromig, ahol ismét a Bécsi országútra tértünk. Győrben égő gyárak roncsait láttam, amit az angol-amerikai légierők lebombáztak a földre.

Mély fájdalmamra, egyetlen, cső.hdgy.fiam Budapest védelmében hősi halált halt, sok drága cső. Bajtársával. Ott alussza Budán örök álmát.

Ezután Szombathelyre, majd Muraközbe és Vend vidékére vezényeltek a Tito partizánok ellen, de a szovjet elfoglalta drága hazánkat és én, lovascsendőreimmel átmenve a Mura folyón Radkerstburgba és onnan tovább nyugatra Németországba folytattam útam, ahol megtaláltam a már előreküldött családomat Bajorországban.-

1951-ben kivándoroltunk az USA-ba, egyetlen leányunk után és azóta itt élünk mi is Veletek, még élő magyar testvérek.

Az idő halad, öregsünk, bizony már én is a 90.-éveimet kezdtem el taposni a múlt esztendőben, de hála a Mindenható Istennek, egészséges vagyok, eltekintve az öregség jelentkező bajaitól. Amíg élek, szívemben és lelkemben Isteni és Krisztusi hittel, szeretetben, bízva az Ő segédelmében és akaratában, hogy az utánunk jövő generációnak újra visszaadja drága, szép magyar Hazánkat és annak szabadságát, Hitét!

Drága Bajtársak, Magyar Testvérek! Amíg mi, öregek még élünk, hallassuk hangunkat, fogjuk meg egymás kezét, ne vitatkozzunk, hanem összefogva támogassunk olyan igaz, magyar egyesületeket, amelyek megalkuvás nélkül dolgoznak Hitükért, Hazánkért, annak szabadságáért. Támogassuk azokat mindenben, anyagiakban, lekesítsük fel azokra a hitetlenek által vezetett akciók elleni munkájukban, azok ellen, amelyek veszélyeztetik Hitünket, Hazánk szabadságát és életünket! Csakis olyan vezetőkben bízunk, akik ezeket vallják és velünk együtt ezért harcolnak!

Drága Magyar Testvérek, Bajtársak!

Engedjétek meg nekem, hogy ezen hosszú leírásom után leírjam még az

1980, jun. 15.-én éjjel 24 óraker almomban történt gyönyörű látomásomat.

Almomban sok furcsa dolgot láttam, amire már nem is emlékszem, de egyszerre, hirtelen elmúlt minden más álmom és megjelent előttem, kb. 5-6 lépés távolságra az Úr Jézus Krisztus, a maga gyönyörű magas alakjával, hosszú fehér ruhában, hosszú, fekete szép hajjal. Ezután gyönyörű fejét felém fordította, megláttam csodálatos szép fekete szemeit, komolyan rám nézett.- Azután hirtelen elmúlt a látomás és felébredtem.

Életemben ehhez hasonló álmom és látomásom nem volt!

Adja a jó Isten, hogy ezen látomásom valósággá váljon az Örök Honban, amikor Őt lélekben láthatom és Ő is ítélkezik felettem, a többi hűséges, jó magyar testvérrel együtt! -

Testvérek, Bajtársak! Ne felejtsetek és ne hagyjátok el ISTENI és KRISZTUSI HITETEKET és erre neveljétek gyermekeiteket, utódainkat!

A MINDENHATÓ ISTEN és az Ő SZENT FIA legyen Veletek!

+ + + + +

VITÉZ HANGODI JÁNOS

EGY CSODÁLATOS TALÁLKOZÁS EMLÉKÉRE 72 ÉV UTÁN.

(a HANGODI házaspár bajtársi és baráti látogatása nyugatról keletre)

1986.III.21.-én reggel elindultunk a Csendes Óceán partján fekvő Victoriából (British Columbia, Kanada) meglátogatni a keleten élő bajtársainkat és barátainkat, hogy személyesen adjuk át az itteniek üdvözleteit.

Az Air Canada 747.sz.gépe vitt TORONTO-ba. A Carlton Hotelben szálltunk meg, ahol 1981-ben annyi kedves bajtárssal és feleségeikkel voltunk együtt... Ők most hiányoztak.

JAKAB IVÁN lovas fhdgy-gyal vettük föl a kapcsolatot, akit még Kiskunhalasról ismertem, feleségével együtt. Örömmel hallottuk, hogy dr.SZALONTAI SÁNDOR cső.csop.vezető már szólt érkezésünkről és a Muzeum megtekintése után találkozó és ebéd a MAGYAR HÁZ-ban ..... Dr. SZALONTAI és felesége, Gabriella, emberfeletti munkát végeztek és végeznek ma is, hogy a Muzeumban elhelyezett tárgyak biztonságban legyenek és méltóan képviseljék a magyarság dicső multját.

Az ebéden résztvettek: dr. SZALONTAIÉK, JAKAB IVÁNÉK, id.KARACS LÁSZLÓ, KISS KÁROLY, PETERDEY MIHÁLY, MENYHÁRT ISTVÁN, dr.v. ORMAY JÓZSEF, BORBÁS KÁROLY és mások is. Mi, JAKAB IVÁNÉK vendégei voltunk, kiknek szerető, szép otthonában tovább folytattuk a beszélgetést. Ő vitt haza szállásunkra. Vasárnap, a magyar mise után MAJNIK ISTVÁNÉK-nál várt fínom ebéd bennünket. Másnap HAMILTON-ban látogattuk meg SEREGÉLYES MÁRTON bs.-unkat.Márton,sajnos beteg, járása bizonytalan, hamar fárad és olyankor a beszéd is nehezebbre esik. De felvidult, amikor a menekülés emlékeiről beszélgettünk. Az első szavai ezek voltak: " . . . emlékszel, János, mikor a sebesült honvédet háton hoztuk ki a veszélyből...? " Felesége, ANNUSKA, kiváló gondossággal, szeretettel ápolja beteg urát, igazi csendőraszony. Áldja meg a Jóisten érte. Rövid ott-tartózkodásunk alatt találkoztunk még KERÉKES ALBERT-tel, DEME LAJOS-ék nem voltak otthon,majd HORVÁTH BÉLA őrm. és feleségével, akik WELLAND-ra vittek autóval, özv. SZÉPLAKY JÓZSEF-néhez, aki már nehezen várta érkezésünket. MARISKA rendkívül szeretetreméltó asszony és a fia JÓZSEF szintén, akire büszke lehet minden édesanya. Főkönyvelő egy nagy vállalatnál.Édesanyjával lakik.

Itt találkoztunk SIMON IMRE törm.csop.vez. és feleségével, aki értesítette a bajtársakat és másnap a MAGYAR HÁZ-ban volt a találkozó. Öröm volt látni a szép összetartást. Ott voltak SIMON IMRE, MÁTÉ JÁNOS, HORVÁTH BÉLA, LAYKÓ MÁTYÁS, NAGY JÁNOS, KÖRMENDY JÁNOS, SÍPOS LÁSZLÓ, KOLOZSVÁRY ZSIGMOND és SZABÓ LÁSZLÓ, az önképző Kör elnöke is szeretettel fogadott mindnyájunkat.

A Magyar Házból kimentünk a temetőbe és imádkoztunk v.SZATHMÁRY KÁROLY és SZÉPLAKY JÓZSEF őrm. sírjánál. Nehéz szívvel búcsúztunk és csak magamban keseregtem, hogy "Karcsi, nem ez volt a megegyezés közöttünk.." (Ugyanis arra kértem őt, hogy, ha én elpatkolok, - mert a lovasember az elpatkol,- neki kellett volna engem búcsúztatni.) Még meglátogattuk SÍPOS LÁSZLÓ bs. feleségét, aki lábtörés miatt nem lehetett velünk. Innen SZÉPLAKY-néhoz mentünk, aki már várt finom ebéddel, ami igen jól esett. Itt vártuk meg NAGY JÁNOS lovasőrm.-t, aki följánlotta, hogy elvisz minket BUFFALO-ba. Így SIMON IMRE is velünk jött. SZÉPLAKY-nétől búcsút véve, JÁNOS szép autója BUFFALO felé tartott, hogy ott, egy csodával határos találkozó megtörténhessék. A hosszú útvonalon Jánossal bőségesen lovagoltunk is, idézve a kiskunhalasi alosztály emlékeit. (Annyira belemelegedtünk a "lovaglásba", hogy a kormánykereket néha összetévesztette a kantárszárral és egy párszor majdnem leléptünk a kövezetről. Ugyanez megtörtént 1981-ben néhai GONDA ZSIGA lovasbs.-unkkal is, mikor Torontóból i-gyekeztünk MILWAUKEE felé.)

BUFFALO-ban találkoztam 72 esztendő után VERES JÓZSEF régi, gyermekkori pajtásommal. Mindkettőnk szülei 1914-ben Monokon (Zemplém vm.) laktak, ahol az ő apja a lófogatú vasútvonal mindenható mestere, míg az én apám kerékgyártó mester volt. Édesapáinkat egyszerre hívták be katonának. Hamarosan jött a gyász hír, hogy Pajtásom apja Belgrádnál elesett. Ő hét, én 14 esztendő voltam. Ők, Monokról rövidesen elköltöztek. Pajtásom, 1956-ban négy gyermekével menekült Magyarországról, hol Budapesten MÁV főkalauz, vonatvezető volt. 1985-ben egy véletlen folytán olvasta nevem, s levélváltás után mindketten vártuk a találkozót.

Feleségem, KATÓKA, a buffalói határállomásról telefonált neki, hogy megérkeztünk. "Én már indulok is..." volt a válasz. Valóban, percekben belül jött egy autó, abból egy alacsony termetű, fűrgemozgású emberke ugrik ki és egyenesen kis csoportunkhoz tart... én is szaporáztam a lépteimet és... szóltanul egymás nakába borultunk. Bajtársaimat is üdvözölte, akik velünk együtt örültek, hogy jó kezekben vagyunk. Szeretettel vettünk búcsút tőlük.... Másnap, JÓSKA lakásáról telefonon felhívtam v. KARSAY ELEK fhdy. bs.-at, akivel együtt ebédeltünk. Kimentünk a temetőbe és imádkoztunk v.HARASZTHY ISTVÁN alez.sírjánál. Hazatérve, pajtásom Dr.ANDRÓCZI FERENC remek gyümölcsborával várt bennünket és annak fogyasztása közben folyt a társalgás tovább. Innen CLEVELAND felé vettük az irányt, ahol fölhívtuk PRÓKAY JÁNOS alhadgy.bs.-amat, majd bonyodalmas txizás után végre is szerencsésen megérkeztünk házához. JÁNOS a szolnoki osztálynál teljesített hosszú ideig szolgálatot és 1944-ben, okt.-ben az ottani harcoknál találkoztunk utóljára, hol ő fogságba esett. PRÓKAY-ék szép otthonában, a vizontlátás örömeiben elfeledtük fáradtságunkat és nem törődve az idővel, felváltva meséltük életünk kálváriáját. Ott találkoztunk özv.NAGY JÁNOS-néval, Ilonkával, néhai főtörm.özvegyével. Telefonhívásunkra autójába ült és jött: nemes altorjai MOLNÁR ISTVÁN, a MCsCsK elnöke, akivel a beszélgetést továbbfolytatva gyorsan haladt a- idő. A nyugati bs.-ak üdvözléteit melegen viszonzta. Szóba került a bajtársi élet. Ahogyan én látom, katonásan követeli a bs.-aktól a rendet és a pontosságot. Igazi

katona, szikár, gyorsan mozgó ember. (Meg is jegyeztem, hogy ilyen ló-ratermett katona hogyan koptathatta a csizmája talpát.)

HARMATI ANDRÁS-sal nem tudtunk se találkozni, se beszélni, de v. NAGY LAJOS főtörm.-rel telefonon váltottunk szót azzal, hogy AKRON-ban találkozunk, de nem tudtak jönni. PRÓKAY bs.-unknak nagyon szép háza van, s mintarend van mindenhol. Felesége, MÁRIA kiváló, hűséges cső.-asszony. Még a gondolatát is figyelni gyengélkedő urának és óvja mindentől.

Márc.29.-én a kora reggeli órákban ismét autóbuszra ültünk és YOUNGSTOWN felé tartottunk. Katókanak régi vágya volt látni a kolostort, melyet erdélyi ferences barátok vezetnek. Isten segítségével ide is megérkeztünk és feleségem elérékenyedve nézegette a templomban elhelyezett kegytárgyakat. Egy székelyudvarhelyi atya jött oda hozzánk, kinek irodájában beszélgetés közben megpihentünk, s megajándékozott négy kis magacsinálta a Szűzanyát Jézuskával ábrázoló szobrocskával. Nagy meglepetés volt számunkra a templom falán lévő hatalmas, angyalos, koronás magyar címer és alatta az MKCsBK emléktáblája, s a hatalmas Szent László szobor, két oldalán a régi vármegyék címereivel. Mindezeket elmélkedve, jobban éreztük magunkat. HÚSVÉT VASÁRNAPJÁN, márc.30.-án búcsúztunk Cleveland-től. Autóbusszal, korán megérkeztünk AKRON-ba, a LÓRÁNTFFY OTTHON-ba. Főt. DÖMÖTÖR TIBOR, ref. püspök úr jött oda hozzánk és pihenésre fölajánlotta fia lakosztályát. Templomi beszédében külön is megemlítette, hogy a Csendes Óceán partjáról, Victoriából is vannak résztvevők. Az ünnepség lefolyásával a magyar újságok részletesen foglalkoztak és a fényképek olvashatóan mutatják a bronztáblákra fölvésett neveket is. Az ünneplők közül többen észlelték, hogy élők nevei is vannak fölvésva a bronztáblán, amire nem találtak magyarázatot. A mártír, hősihalottak nagy számához viszonyítva a magam részéről kevésnek találom a bevésett neveit, mert alig van honvéd, csendőr, rendőr, akinek előljárói, feljebbvalói, bajtársai, alárendeltjei közül ne lenne mártír, vagy hősihalott.

Az Akron-i ünnepségek után VERES JÓSKA PALI fia visszavitt a Cleveland-i távolsági autóbusz állomáshoz, ahonnan Milwaukee felé, most már hazafelé indultunk. Az éjjeli utazástól fáradtan és éhesen érkeztünk meg a kora reggeli órákban Milwaukee-be, hol sógorunknál, TARJÁN LÁSZLÓ rep. őrm.-nél kötöttünk ki. Másnap telefonon jelentkeztünk v. ÁGHY-ASBÓTH ZOLTÁN ezds. úrnál, aki vejét és leányát, PALLAGI VIKTORT és feleségét küldte értünk. Ezr. úr 1928-ban az ópk.-i iskolán tanárom volt, - ma is egyenes tartással fogadta jelentkezésemet, én pedig úgy éreztem magam, mintha 27 éves koromban Szombathelyen lettünk volna. - Hála a Mindenhatónak, Ezds. úr jól bírja magát, egyenes, mint a fenyő, erős, mint a tölgy. A Nemzetes Asszony gyengélkedik, de vejük, leányuk DALMA és az unokák is nagy szeretettel és gondossággal veszik körül őket. Áldja meg a jó Isten a példás szeretetben élő Családot. Még kimentünk a temetőbe, hol imádkoztunk FOGARASI JÓZSEF alhdgy. és felesége sírjánál.

Sógorunk és felesége is nagy szeretettel fogadtak, igen kitettek magukért és, mikor az idő elérkezett, ápr.3.-án kivittek a repülőtérre, s onnan a hatalmas acélmadáron hamarosan otthonunkban találtuk magunkat.

Első gondolatunk szállott az Űristenhez, hogy idős korunkban is erőt és lehetőséget adott, hogy ezt a nagy utat megtehetjük és annyi gyönyörű emlékekkel gazdagodva érkezhettünk szerencsésen haza.

Végezetül itt mondunk hálás köszönetet bajtársainknak és jóbarátainknak, akik minket szeretettel fogadtak, szívesen elláttak és ottartózkodásunkat széppé és felejthetetlenné tették.

FÁY ISTVÁN

LEGYEN VILÁGOSSÁG

1952-53-ban együtt dolgoztam v. SZATHMÁRY KÁROLY szkv. cső. szds.-sal, akihez személyes barátság is fűződött. Egy beszélgetésünk alkalmával említette, hogy szándékában van összegyűjteni a világban szétszórt emlékeket, melyek a M. Kir. Csendőrségre vonatkoznak és ezekből múzeumot szervez. Kétkeltem ennek a megvalósíthatóságában, de elvben elfogadtam érvelését, hogy az ilyen hadtörténeti emlékek nagy értéket jelentenek, nemcsak az emigrációnak, de felszabadulásra váró szülőhazánknek is. 1955-ben Wellandról Torontóba költözött és fajtájába vetett hitével, szorgalmával és türelmével nekifogott a reménytelennek látszó munkának. Negyed század, egész világra kiterjedő levelezésével, útjaival és gyűjtésével megvalósította tervét. Minden fellelhető összegyűjtött, ami a M. Kir. Csendőrség és Honvédség tárgyi dokumentuma. Ennek elismeréseként kapta meg befogadó hazánk magas kitüntetését a CANADA ORDER-t. Nem tudom elképzelni, hogy az illetékesek "tévedésből" adták volna neki ezt a kitüntetést. - 1985-ben a Kanadai Magyar Kultúr Központ impozáns helyiséget bocsátott a cső. és az ezzel párhuzamosan megszervezett, Oshawában lévő repülő múzeum részére. Így alakult meg, az örökösödés kérdésének tisztázása után a Magyar Királyi Fegyveres Erők Múzeuma. Az ünnepélyes felavatás, ugyanez év aug. 17.-én történt. Ünnepi beszédet mondott CZAPÁRY ZOLTÁN, szkv. repülő ezredes, a Magyar Légierők legidősebb tisztje. Az ünnepség és felavatás nagyon kedvező sajtóvisszhangot kapott. Ugyanilyen elismerés nyilvánult meg a magyar egyházak és egyesületek részéről is, melyek eredményeként egyhangú vélemény alakult ki, hogy az emigráns magyarság nagy értékkel gyarapodott.

Most pedig, nyolc hónappal a felavatás után, a legnagyobb példányszámúban megjelenő "The Globe and Mail" c. lap apr. 30.-án közölte Koslik Zoltán cikkét, melynek címe: "Exhibit on pro-Nazi police raises ire", vagyis egy nácibarát rendőrség kiállítása felháborodást kelt.

A felelőtlen és rosszindulatú bíráló helyreigazítására röviden ismertetem az elmarasztalt fegyveres karhatalmi alakulat működését, nehogy olvasóink a felelőtlen rögeszmék agy mosási kísérlete alapján alkossák meg véleményüket.

A zsandár-pandúr korszak zűrzavara után, szükségessé vált egy kiválóan képzett testület létrehozatala. Így alakult meg, 1881 februárjában a Magyar Királyi Csendőrség. Két évtized alatt olyan eredményeket ért el, hogy a bűnözés arányszáma Európában Magyarországon volt a legalacsonyabb. (Kanadában az R.C.M.P., a mi Csendőrségünk szervezése alapján alakult meg.)

Kettős feladatot látott el: a nemzetvédelmet és a bűnözés elleni harcot. Az I. Világháború után ők fogdosták össze a Tanácsköztársaság rémuralmának azokat a gonosztevőit, akiknek nem sikerült elhagyni az országot. Helyreállították a Károlyi és Kun Béla bandái garázdálkodása után megingott közbiztonságot. Figyelemmel kísérték, úgy a szélsőbal, mint a szélsőjobb - legtöbbször földalászorult - államfelforgató terveit.

Mikor beléptünk a II. Világháborúba, tudatossá vált bennünk, - mint minden igaz magyarban, - hogy háborúnk nem a német terjeszkedés segítsége, hanem saját önvédelmünk egy ördögi rendszer ellen, nehogy 1919 megismétlődjék. Az a tény, hogy a németek nem szövetségesként, hanem ágyútölteléként kezeltek bennünket, magyarokat és gyarmatnak tekintettek, mind világosabbá vált. Végül 1944 márciusában HORTHY MIKLÓS kormányzót törbeccsalva, megszállták hazánkat, akárcsak Hollandiát, Dániát, vagy Belgiumot. Ezzel meg-

szűnt szabad cselekvésünk.

Így következhetett be a vidéki zsidóság elhurcolása, mely a belügyminisztériumban ülő és nemzeti függetlenségünket sértő német parancsot szolgálékfen végrehajtó kis csoport kivételével, az ország minden rétegét felháborította. Fajtánk sokkal önérzetesebb, semhogy szótlan legyen, amikor magyar állampolgárok ezreit hurcolja el egy ellenséges, idegen hatalom kollektív ítélet alapján. Tenni azonban nem lehetett semmit a megszállók fegyveres túlereje miatt, mert minden ellenállást vérbe fojtottak volna.

Ebben az időben a Csendőrség létszáma 20.000 körül volt. A vidéken élő deportálandók összeszedését valóban az ezzel megbízott kb.3,000 cső.hajtottá végre, de éppen olyan undorral és az elhurcolandók iránti részvétellel, mint azok az angol katonák, akik a felelőtlen McMillan, a későbbi miniszterelnök parancsára 70,000 ukrán és horvát hazafit szolgáltatottak ki, hogy a szovjet NKVD és a szerb partizánok lemészárolják őket.

Ugyancsak végrehajtotta a kanadai kormány rendeletét az RCMP, a kanadai királyi lovascsendőrség, melynek tagjai a háború alatt a japán származású állampolgárokat, minden vagyonuk hátrahagyásával szállították táborokba.

1944 kora ősszel, a Testületnek csaknem fele elvérzett az Erdős-Kárpátok harcaiban, hősiességével egy hónappal késleltetve az észak-keletről való betörést. Az országban maradt rész ezalatt átszöktette a vendégként kezelt lengyel menekülteket Jugoszláviába, nehogy az SS bosszújának áldozatai legyenek. Legnagyobb teljesítményük volt, amikor EGY éjszaka 40,000 lengyelt vezettek át a Murán. A hatáskörében korlátozott Kormányzó sem tétlenkedett, s mint a legmegbízhatóbbakat, a rendelkezésre álló csendőröket Budapestre rendelte, hogy az ott élő több, mint 10.000 zsidót, ha kell fegyverrel ellenállva védjék meg az elhurcolástól. Sikerült, amint ezt sokan elismerték, hálásak megmentőiknek és jól tudják, kik mentették meg életüket.

Mikor Tolbuchin és Malinovszkij marsall-ok bekerítették a fővárost, a Buda romjai alá temetkező " náci " csendőrök vállalták az áldozat orosz-lánrészét. A kéthónapos elkeseredett harc és a város feláldozása akadályozta meg, hogy az oroszok ne rohanjanak le a Rajnáig, felrugva minden demarkációs megállapodást.

Ezek voltak a csendőrök, a magyar nép legjobb és legfegyelmesebb fiai. Ezeket szokták " egyesek " MA nácizni, fasisztázni, gyalázni, mert a demokrácia térfogatába minden belefér. Állandóan az " emberi jogok "-ra hivatkoznak, de ugyanakkor szem elől tévesztik, hogy eltorzított vádjaikkal pont ők sértik meg azt a jogot és így a jövő gyűlöletének lesznek magvetői. Felelőtlenül lefasisztázzák a szülőhazájukért aggódókat itt Kanadában, vagy az USA-ban és a hagyományaikhoz való ragaszkodásukért potenciális ellenséget látnak bennünk.

Mindezt azért írtam le, hogy a Toronto-ban történtek világossá váljanak olvasóink előtt és ezután megkérdezem: ez a sok fáradtsággal megszerzettgyűjtemény, mely a helytállás dokumentuma: szégyene-é, vagy büszkesége a magyarságnak és megosztott-e bennünket? Tettem ezt nyugodt lelkiismerettel, mert soha, semmi közöm nem volt a csendőrséghez, sem közvetlenül, sem közvetve. Rizárolag katonai eskümet tartottam meg a háború alatt és két ellenség közül, a veszélyesebb ellen védtem hazámat, fajtámat, ahogy ezt életem végéig tenni is fogom!

+ + + + +

ÁNGYÁN BÉLA

ERDÉLYI ÚTAM ÉLMÉNYEI

1982 jun.15.-én léptem át a román határt Ártánynál. Magyarországi barátaim vittek autóval. A határnál 3 órát kellett várnunk, míg előttünk, egy holland turistáknál talált könyveket megvizsgálták és Bukarestből kapott engedéllyel továbbengedték. A mi csomagjainkat " felületesen " vizsgálták meg, mert nagyon rosszúl lettem, ugyanis, míg várakoztunk, az autó ablakát nem nyitották ki és a sok cigaretta füst megártott. Barátaim hiánycikkeket vittek nagyváradi barátaiknak.

Mielőtt elindultunk, megkérdezték a vámőrök, hogy hol szállunk meg. Barátom azt felelte, hogy a Napoca szállóban.

Nagyváradon, az állomás mögötti új lakótelepre mentünk. Ez egy 4 emeletes épület. Jó kilátással. Az utcák, csupa kátyu, kevés autó, inkább csak traktorokat láttam. A család, kiknél megszálltunk, nagyon kedvesen fogadott. Szerény borsólevessel kínáltak meg. Megérkezett a kisfia az óvodából és sírva panaszkolta a papájának, hogy nem akar többé óvodába menni, mert az óvónéni megverte. Apja kérdésére, hogy miért kapott ki, azt válaszolta szószerint: " azért vert meg, mondta, mert magyar vagyok."

Akkor volt a labdarugó világbajnokság. Jól láthattuk a televízió ernyőjén, hogy a Kormány le akarta szerelni a külső antennákat, hogy ne nézhessék a mérkőzést. A román TV nem közölte a játékokat. Amit láttak, az a pesti TV műsora volt. Egyéb beszédtemák között elmesélték, hogy a Szent László templomot le akarták bontani, mert egy építendő útnak akadályt jelentett. Oly botrány lett belőle, hogy végül is a pápa mentette meg a helyzetet és a lebontást későbbre halasztották. Ez a család, akinél megszálltunk, egy elektromos gyárban dolgozik, melynek vezetője zsidó mérnök volt. Kétezer ember dolgozott benne, ebből 1800 magyar, 200 román. Csak magyarul beszéltek a gyárban, amit a hatóság nem tűrt el és a mérnököt a Regátba helyezték át, míg ide, a Regátból hoztak oláh mérnököt. Attól kezdve tervszerűen elbocsájtják a magyarokat és betelepített oláhokkal töltik be helyeiket.

Nem sokkal érkezésem előtt, Nagyváradra ment körútra Ceausescu (vagy hogyan írja a nevét). Erre kirendelték a munkásokat és gyakoroltatták velük, már reggel 6 órakor, hogyan kell ordítva üdvözölni és tapsolni. 11-ig nem érkeztek meg, erre hazaküldtek mindenkit azzal, hogy d.u.2.-re menjenek vissza. Úgy is történt, amikor megjelent a Főtítkár gépe. Beintették a tömeget az üdvözlőgásra, de az néma maradt. Hogy ne súljenek fel, hangszalagról volt hallható a nép öröm-ujjongása. Az elnöki emelvényről, több útasítás közt az is volt az Elnöknő részéről, hogy ne ültessenek melegágyba paradicsomot, hogy fűtőanyagot spórolhassanak, hanem várják meg, míg melegebb lesz! Megszüntették a távolsági autóbuszokat, ugyancsak üzemanyag-spórolás ürügyével. Egy idős magyar nénit 50 Leu-re büntettek meg, mert, mikor felszállt az autóbuszra, (melyen a jegykezelés úgy történik, mint Pesten,) előbb leült és ülve lyukasztotta ki a jegyét. A leánylíceumot 83-ban már nem nyitják meg, hanem helyette bányászati szakiskola lesz. A rádióban a magyarokat gúnyoló dalokat közvetítenek. A magyart, csak " hontalan tekergő "-nek szólítják. A várat lebontották. Nyoma is eltűnt. Korán feküdtünk le. Mivel a lakás kicsi, de nagyon csinos, a szomszédnál kaptunk helyet... A reggeli szerény, olcsó kávé, cukor nélkül.

Majd folytattuk útunk Kolozsvárra. Az út mentén iskolások baktattak kapákkal vállukon, mert a hatóság azokat is kirendeli földmunkára. Az állatok soványak, piszkosak. Bordáikat meg lehetett számlálni.

Kolozsvár gondozatlan, piszkos. Ha megálltunk valahol, azonnal mel-
lénk szegődött egy magyar asszony és segítséget kért. Mikor parkolni
mentünk, 4 Leu-t fizettettek, de mikor megnéztem a ticket-et, láttam,
hogy csak 2 Leu a tarifa. Ez nem magyar volt, hanem oláh. Mivel, csak
halványan emlékszem a régi Kolozsvárra, nem tudtam ellenőrizni mindent, de
állítólag, több emlékművet, ami bántotta az oláhok szemét, eltüntettek.

Kolozsvár után, az út kezdett romlani. Déda, Galocás, Gödemesterháza,
Ditró. Itt megálltunk, mert amikor az ejtőernyősökkel ott jártam, nem
néztem meg a falut, sem a templomot, mely híres messze földön. A templom
sekrestyésével és barátjával beszélgettem. Sírt a sekrestyés és kért, te-
gyünk valamit értük. Apját, bátyját agyonlőtték az oláhok. Ő is fogoly
volt, nem akart már élni és próbált menekülni, hogy lőjjék agyon. Terve
nem sikerült. Barátja, mert magyar katona volt, verésbe, kínzásba nyomo-
rodott meg. Sírtak, hogy szegény Csíkországiak, mennyit szenvednek. Mond-
tam, hogy létezik az Erdélyi Világszövetség, mely mindent megmozgat az
érdeükben... D.u. elég korán megérkeztünk Gyergyószentmiklósról, hol Édes-
anyám tanított. Nem sokat változott. Az idő esős volt és hűvös. A volt
Deák Ferenc utca, mely a vasútállomásról vezet a belvárosba, borzalmas
állapotban van. Az óvodát megtaláltam. Mindenfelé tengelytörő kátyúk. A
főtéren az emeletes-ház ablakán purdék könyököltek ki. Mondták, hogy azok
cigányok, kifénylik a lakást, megkapják, majd, mikor mindent tönkretettek,
odébbállnak.... Amikor Massera tengernagy Bukarestben járt, mint a kato-
nai Junta egyik tagja, újságírók is kísérték és közvetítették híreket.
Többek között mindenki hallhatta, hogy azt mondta, hogy nem is olyan régen
rengeteg cigány volt Bukarestben, de most már nincsenek. Kérdésére azt
válaszolták, hogy: "civilizálódtak". Hát most szerencsém volt látni a
"civilizálódott" cigányokat. Nomád, füstösképűek. Nagyon veszedelmesek,
megtámadják az embert, meg is ölik, akármilyen ürüggyel. Le akartam fény-
képezni, de még lassítani sem volt hajlandó a barátom, annyira félt. Út-
közben, több helyen láttunk tanulókat, amint a vállukra vetett kapákkal
mentek dolgozni a földekre.

Megérkeztünk célunkhoz: Tekerópatakra. Megtaláltam elhunyt barátom öz-
vegyének házát. Templomát, mely akkor volt 250 éves és műemléknek nyíl-
vánították, akkor restaurálták, de mind a hívők fizették. A volt község-
házát lebontották. Híre ment azonnal, hogy ott vagyok. Az autót betoltuk
az udvarba, jól álcáztuk, nehogy illetéktelen személy meglássa és felje-
lentse s vendéglátót. Meglátogattam a volt jegyzőt. Felesége sírt. Beszél-
gettünk. Nyugdíjas. Teljesen levert ember. Élnek. Egy nagymama is meghal-
lotta, hogy ott vagyunk, jött, hogy unokáit lefényképezném-e? Este, már
mikor tökéletes sötétség volt, hozta székely ruhába öltözött unokáit. Az
ablakokat elsötétítettük és úgy készítettem felvételt róluk... Másnap meg-
tudtam, hogy semmijük sincsen. Amit vittem, Argentínából, annak nem ve-
szik hasznát. Oda szappan, zsír, cukor, hús kell és nem selyemharisnya!
Még összegyűjtik a fahamut és azzal mosnak. Beszélgettünk. Megtudtam, hogy
Székelyországban, városi lakós kap egy hónapra személyenként: 1 kg. cukrot,
1 kg. lisztet, 1kg. polentát, 0-10 kg. vaját és fél kg. húst. De mindeze-
kért órákhozat kell sorban állni. Falun 60 dk. cukrot, 1kg. lisztet, 1 kg.
polentát. Húst és zsíradékot semmit. Háziállataik ellenőrizve vannak, ami-
ből időnként előírt mennyiséget le kell adni az Államnak. Az iskolák ré-
szére kötelező állatokat tenyészteni és a tanév VÉGÉN leadni az Államnak.
Ha nem sikerül a "terv", az igazgatót büntetik meg.

A vasút borzalmas állapotban van. Kínai kocsikat láttam. Voltam Borszé-
ken, Csíkszeredán. Minden számozva van: hotelek, üzletek. Csokoládét nem

ismerik. A vasút Désig villamosítva van, de attól nyugatabbra már régi gőzmozdonyok küzködnek... Marosfőn építenek Ceausescu fiának kastélyt. Külön út vezet oda. Nem jár egy úton a gyűlölt magyarokkal... Csíkszereda felé, Vaslábton mentünk keresztül. Az út két oldalán kb.200 mt. távolságra óriási táblák hirdették Ceausescu bölcs mondásait... Elmentem a Gyilkostóhoz. Visszajövet már 20 mt-re voltunk az alagút kijáratától, mikor egy oláh tehergépkocsi befurakodott, minket oldalt szorított és majdnem felborultunk (az alagút teknő alakú) és a vezető röhögött a kéjtől.... Borszéken a Hotelek mind számozva vannak. Hallottam magyar beszédet, de sokkal több " kitüntetett " élmunkás nevét és fényképét. Stepan Kovacu és sok más hasonló eloláhosított névvel találkoztam.-

Visszajövet Parajd-Marosvásárhely irányában jöttünk és Nagyváradon beköszöntünk a családhoz, hol az első éjszakát töltöttük. Marosvásárhely főterét láttam. Nagyon szép. Szébb Kolozsvárnál, rendezett város. Az út azonban borzalmas volt. Isteni csoda, hogy defekt nélkül megúsztuk! Akár tengely is törhetett volna. Benzinért hosszú sorokban álltak még az oláhok is. Nekünk, belépéskor, a vámnál kellett megvenni a benzint. 40 lt.-t vett a barátom, de ez nem volt elég. Székelyföldön egy benzinkútnál, hol székely volt a kezelő, mert magyarok voltunk, adott 16 litert, jegy nélkül rendes áron! Magyarországon megismerkedtem egy orvossal, aki Nagyváradról való. Sírva panaszkolta, hogy min ment keresztül, míg kiengedték. Kértem, hogy írja le és esküszöm, hogy nem közlöm a nevét senkivel. Sírva tagadta meg, mert mielőtt elengedték, kötelezvényt írt alá, mely szerint semmit sem szól az erdélyi helyzetről. Fia pedig Regátban van még és szeretné azt is kimenteni. Nem kell mondanom, hogy szerencsétlen ember alkoholista lett.... Amikor földrengés volt Romániában, írtam Erdélybe vendéglátómnak, érdeklődtem, hogy történt-e valami bajuk, mert aggódom értük, míg Ó Románia nem érdekel. Válaszában említette az özvegy, hogy rá két hétre ott volt a rendőrség, hogy milyen rokona van Nyugaton. Negatív válaszára felszólították, hogy gondolkodjon, mert kapott levelet. Erre azt mondta: " Igen, Argentínából, elhunyt férjem barátjától." Megfenyegették, hogy óvakodjon az ilyen barátoktól, mert baja lehet.

Visszaérkezve Ártányhoz, láttam, amikor az oláh vámos Magyarországról vitte a kenyeret (mert ott kapható idegennek is) autójába. Azok mindent Magyarországról szereznek be. Elöttünk elegáns német autó volt. Minden takargatás nélkül adták a pálinkásüveget az oláhnak, aki nyíltan vitte a kocsijához. Mi hamar végeztünk, mert éppen letelt a szolgálatuk és fontosabb volt hazakészülni, mint ellenőrizni.

A vámnál 5 nyelven van kiírva, hogy - kb. ez a szöveg, más jobban emlékezhet rá - " Köszönjük a látogatását " Magyar nyelven egy betű sincsen! Ez a szocialista " barátság ".

+ + + + +

Kellemes Karácsonyi ünnepeket

és Boldog Újévet.

ADY ENDRE
(1877-1919)

Ma tán a béke ünnepelne,
A Messiásnak volna napja,
Ma mennyé kén' a földnek válni
Hogy Megváltóját befogadja
Ma úgy kén', hogy egymást öleljék
Szívükre mind az emberek -
De nincs itt hála, nincs itt béke:
Beteg a világ, nagyon beteg...

KARÁCSONY

Kihült a szív, elszállt a lélek
A vágy, a láng csupán a testé,
Heródes minden földi nagyság
S minden igazság a kereszté...
Elvesztette magát az ember,
Mert lencsén nézi az eget,
Megátkozza világra jöttét -
Beteg a világ, nagyon beteg...

Ember, ember ellen csatázik.
Mi egyesítsen, nincsen eszme,
Rommá dőlt a Messiás háza,
Tanítása, erkölce veszve...
Óh, de hogy ennyire süllyedjen,
kinek lelke van, nem lehet!...
Hatalmas Ég, új Messiást küldj:
Beteg a világ, nagyon beteg!....

++++

VI.

A MUZEUM HÍREI

Dr. SZALONTAI SÁNDOR muzeumgondnok (kurátor) 1986.VIII.15.-én

kelt beszámolójából:

A muzeum nyitvatartása idejét a szerzett tapasztalatok alapján megváltoztattuk. Kb. Húsvét óta a Muzeumot nem nyitjuk ki minden második vasárnapon, hanem csupán akkor, mikor a Magyar Házban valamilyen hazafias ünnepek, előadások, összejövetelek stb. vannak. Ilyenkor ugyanis tömegesen, míg más alkalmakkor csak gyéren jönnek látogatók. E mellett az őrsegnek a megszervezése (hétről hétre) gyakran problémát okozott. A vidékről jött látogatók részére a Muzeumot, természetesen most is kinyitjuk a hét bármelyik napján, ha az illetők tudatják velünk (a Magyar Ház útján. Telefon: / 416 /- 654- 4926) érkezésük időpontját. Ez különben ki is van írva a Muzeum bejáratánál. Az egyéni látogatásoktól eltekintve, két csoportos látogatást szeretnék megemlíteni. Az egyik a debreceni Kántus volt, mely az elmúlt áprilisban pár napig itt vendégszerepelt Torontóban. Egyik nap a Magyar Ház ebéden látta őket vendégül s ez alkalommal a Muzeumot is kinyitottuk. Úgyszólván az egész Kántus megtekintette, (pár vezető és bizalmi kivételével) s a látogatók egy része (kb. 24 fő) alá is írták a Vendégkönyvet. Továbbá az egyik magyarországi futball-csapat is vendégszerepelt itt a nyár folyamán s ők is megtekintették a Muzeumot s a vezetőjük alá is írta a Vendégkönyvet.

Az Oshawa-i repülő muzeumnak a sorsa is el fog dűlni a napokban. Ugyanis a Muzeumnak az eddigi helyéről rövidesen el kell költöznie, mert az alapítója és eddigi vezetője (akinek lakásának az alagsorában van a muzeum elhelyezve), súlyos beteg s a muzeum vezetését és gondozását már nem képes ellátni. A muzeum ügyeinek intézői a napokban határoznak afelől, hogy a rep.múzeum beolvadjon-e a Fegyveres Erők Muzeumába, vagy Nyugat Németországba vigyék-e át, vagy a megszállott Magyarországra küldjék-e haza? Mi, örömmel fogadnánk a rep.muzeum csatlakozását, de mivel Charter-üket szeretnék tartani a csatlakozás után is, bizonyos jogi kérdések megoldásra várnak.

A Fegyv.Erők Muzeumának nagy látogatottsága volt június 20-tól 28.-ig a Caraván ünnepek alatt. A Caraván, egy speciálisan Toronto-i nemzetiségi ünnep, mikor minden nemzetiség (kb.34) a maga székházában bemutatja nemzeti értékeit, szokásait, zenéit, táncait, ételeit, stb. A Magyar Házban a 600 személyes "Árpád" teremben volt, minden nap d.u.5 órától éjfélig a bemutató. A Muzeum minden nap 5-9-ig, (sokszor tovább) volt nyitva s állandóan 4 személy őrködött. Nagyon sok látogatónk volt, nem csak magyarok, hanem sokan más nemzetiségűek is.

A Magyar Ház elnöke, a Muzeum helyiségeinek a kibővítését helyezte ki látásba, különösen arra az esetre, ha a rep. muzeum is idejönne.

Aug.23.-án lesz a M.kir.Fegyv.Erők Veteránjainak a találkozója, a szokásos Szt. István bállal egybekötve. Ez alkalommal lesz a Magyar Ház halljában felállított Hősök emléktáblájának, valamint v.SZATHMÁRY KÁROLY emléktáblájának a leleplezése.

Ezekről többet a B.L.következő számában.

Felhasználom ez alkalmat annak közlésére, hogy a Muzeum nem rendelkezik tiszti és tiszthelyettesi fekete, illetve kaki színű társasági csakkokkal. Ezekre pedig nagy szükségünk lenne, hogy a kiállított egyenruhák

tökéletesebb képet mutassanak. Ha a bajtársak közül valaki rendelkezik ilyen csákókkal, nagyon hálásak lennénk, ha felajánlaná és elküldené a Muzemnek. A szállítási költséget szívesen megtérítjük. (Cím: Hungarian House 840 St. Clair Ave. West, Toronto, Ont. Canada - M6C-1C1-)

+ + + + +

EMLÉKEZZÜNK:

v. SZATHMÁRY KÁROLY az MKCsBK központi ügyvezető elnöke " beköltözött a laktanyába, a meglevő csendőr anyaggal, írástárral, dokumentumokkal, könyvtárral 1971 jan. 30.-án 00 óra 30 perckor, hóviharban, éjjel. "

1971 ápr.18.-án bajtársi hozzájárulással üzembe lépett az Emigrációs Eszmei Csendőr Laktanya és az MKCsBK Muzem néhai v.SZATHMÁRY KÁROLY magánlakásában. A Központi Vezetőség hivatalosan megnyitotta és aláírták az Emlékkönyvet.

December végéig 150 látogató nézte végig a cső. és vitézi emlékeket, a központi irodát, a B.L. szerkesztőségét és élvezte az átvonuló szállás kényelmét.

Vélemény: osztatlan elismerés és dícséret.

KIVONAT AZ EMLÉKKÖNYVBŐL:

V. Magyarossy Sándor vzsds. Isten áldását kéri a további munkára.

Gr. Wass Albert, író bejegyzése: Mély tisztelettel a leghűségesebb magyaroknak.

Szeleczky Zita, a volt Magyar Nemzeti Színház tagja, tb.cső.így nyilatkozik: Szeretnék órákat tölteni itt, nézegetni a szépségeket, a multat, a magyarságot, melyet itt felhalmoztak.

Egy betévedt magyar ügynök: Jól esett végre nem emigrációs nosztalgiát hanem valódi történelmet látni.

Ausztráliából az ottani magyarokat képviselő Szorkovszky Elemér, AMSZ elnök, a Brit Birodalom lovagja is meglátogatta a laktanyát, majd Clevelandban, az Árpád Akadémia és a Magyar Társaság évi ünnepi vacsoráján, 500 főnyi közönség előtt így nyilatkozott: Járom a magyar központokat, így jutottam el Toronto-ba is, hol alkalmam volt meglátogatni a csendőr laktanyát. Hölgyeim és Uraim! Ilyet még elképzelni sem mertem, amilyen gyönyörű gyűjtemény látható ott. (B.L. 1971/ 7-12. szám.)

SZERKESZTŐI ÜZENET:

A muzeumi anyag 50 százaléka az ügyvezető elnök (v.SZATHMÁRY) magángyűjtése, az összeomlástól napjainkig. A fennmaradó 50 százalék, jórészt az üv.elnök maga szedte össze, amerikai, kanadai és európai utazásainál, hozta haza és fizette a vámot stb. Csak egy igen kis rész volt olyan, akik felajánlották csendőr kincseiket és illő, szép levél kíséretében, postán elküldték címünkre.

IDÉZETEK BAJTÁRSAINK LEVELEIBŐL:

A B.L.-hez gratulálok. Számomra bizonyíték, hogy helyes irányban fogad fel a megmaradt csendőrök egyetlen hivatását: történelmünk megírását és emlékeink összegyűjtését. (Cs.B. ezds.Cleveland,OH,USA.)

... az a vasakarát, ami a laktanya és a muzeum alkotására képes volt, élhetett Benned, aki székely szorgalommal, elnyúlhatetlen akarattal gyűj-

töltöd mindezt össze, hogy emléket állíts, nem csupán egy nagyrabecsült testületnek, hanem Hazánk történelmét mutató bizonyításhoz. (D.I.szds.)

KÉSŐBBI KIVONATOK AZ EMLÉKKÖNYVBŐL:

" Gratulálok a kanadai magyar Archivum magjához." (Bartha Gyula tb. szolgabíró.) - (B.L. 1972/ 1-6 szám.)

"Mélységes meghatódottsággal, tisztelettel és hálával csendőrségünk történelmi szerepéért és magyar hűségéért, példamutatásukat a jövő magyar generációk számára. (Dr.Gyallay- Pap Domokos, a KMSZ elnöke, Montreal, Kanada.)

" Köszönöm a magyar emigráció egyik legnagyobb alkotását: a muzeumot." (v. Sebő Ernő, Calgary Kanada)

" A trianoni béke évfordulóján láttam e szomorú napon először a magyar multnak ezt a gyönyörű muzeumát, mely megőrzi az emlékeket a magyar jövő számára." (dr.b.Bottlik József, Toronto, Ont.Kanada)

" Ebben a muzeumban az utókor is láthatja a csendőr bátor és hűséges magatartását." (Takács Imre, Norwalk, OH.USA.)

" A magyar történelem ismeretlen oldalát láttam, gazdag anyaggal." (Ft. Balla Sándor, Linz, Ausztria.)

" Újra magyar földön jártam, idegenben." (Vörös Ferencné, Etobicoke, Ont.)

" Hála Istennek, hogy valaki vette a fáradságot és megmenti az értékeket a jövő számára." (v.Duska László, Calgary, Alberta, Canada)

" Honvágyat kaptam a Muzeum légkörében." (Miska János KMIK.Lethbridge, Alberta, Kanada)

" Mélységesen meghatódva szemléltem a magyar múlt emlékeit." (Vincze Sándor, S.A. Ausztrália)

" Hiszem, hogy ez a muzeum nem csak a dicső mult, hanem a jövő tükre is. (Dr. Mattyasovszky-Zsolnay Miklós, a MCsSZ elnöke, Montreal, QUE. Kanada)

" Rendkívüli élmény volt számomra a nemzeti mult eme emlékeit megismerni." (Dr. Hegyi Ottomár, egyetemi tanár, Toronto, Ont.Kanada)

" Aki ide jön, annak magyarságtudata erősödik " (Sütő István, Karinthia, Ausztria)

" Jelmondatunk szellemének legszebb képviselője ez a gyűjtemény." (Domokos Sándor, Winnipeg, Man.Kanada)

" Óriási munka, gyönyörű emlékek.Szabadságot Magyarországnak!" (Tímár András, KMSZ elnök, Toronto)

" A magyar katonai erények briliánsköve ez a muzeum." (Kabdebó János alez.Augsburg, BRD.) (B.L. 1974/ 1.-6. szám.)

Fogadalom - FLORIÁN TIBOR adta emlékül az emigráns csendőröknek:

" Magyarország, Te szent, Te áldott! Fogadjuk, hogy kiírtunk szívünkből minden hűtlenséget, magunkra tekintő önzést. Minden nap cselekszünk érted valamit és bármilyen messzire sodorjon sorsunk, minden órában közelebb kerülünk lélekedben Tehozzád!

A világnak mind a négy tájkáról Feléd tekintünk és Neked áldozunk. Neved tiszteletére, nyelve szeretetére és örökkévaló hűségre tanítjuk gyermekeinket is. Isten minket úgy segítjen.

Köszönöm a vendéglátást, magammal viszem a muzeum emlékét. " (Flórián Tibor, költő, erdélyi író, New York, N.Y. USA.)

" A szabadság ára az örök éberség. Amit Ön művelt és még művel, az, amire mindnyájunknak szüksége van. (Onslow Vilmos, kanadai kir.őrnagy, Labrador City, N.F.Kanada)

" Őszinte elismerésem a magyar tradíciók ilyen fokú ápolásáért. (Huryn Miroszlav lengyel okl.mérnök, Montreal, Que.Kanada)

" A magyarság büszke lehet erre a gyűjteményre. (K.L. Stony Creek, Ont., Kanada)

" Felülmulhatatlan gyűjtemény. Köszönöm, hogy megnézhettem." (Robinson Alan, UNICEF, New York, N.Y.USA.,)

" A legkitűnőbb gyűjtemény, melyet eddig az ethnik csoportok között láttam, amely magánkezekben van." (Grenke Arthur, Kanadai Nemzeti Levéltár, Ottawa, Ont. Kanada) - (B.L.1975./ 1.-6.szám.)

" Köszönettel és hálával adózom a magyarság jövője érdekében összeállított gyönyörű muzeum előtt, melynek végtelen a történelmi jelentősége." (N.F. New York, USA.)

" Magyarország büszke lehet arra az emberre, aki életét és akaratát ilyen kiváló kanadai muzeum felállításának szenteli." (Miss Lyn Scott, Que.Kanada) - (B.L. 1976./1.szám.)

" Otthon éreztem magam, a mi csendőreink emlékei között. Add meg nekünk felséges nagy Isten, hogy mielőbb szabad legyen szent Hazánk és ez a sok összegyűjtött ereklye hazakerüljön a Budai Hadi Muzeumba." (T.J.-né, Windsor, ONT.Kanada)

" Nekünk, akiknek az itt látható tárgyak egy nem ismert, megelevenedett történelemkönyvet jelentenek, a nagy élményekért minden elismerésünk mindazoknak, akik azt létrehozták." (M.S.és neje, Svájc, Európa)

" A magyar hagyomány és katonai eszme fenntartására elsőrangú, kiváló intézmény. (K.J. Ausztria, Európa.)

A látogatók száma elérte a 2,300-at.

(B.L. 1977./1.szám.)

" Újra csendőrlaktányában voltam, mint kisgyermek koromban, lelkész-koromban. Köszönöm. Magyar szívedet őrizd tovább. " (Msgr.v.Vargha Gábor, r.k.tábori főlelkész, Michelfeld, BRD.)

" Itt, Kanadában ilyen érdekes és értékes muzeumot látni, szinte lehetetlen. " (Varga Gyula, állatorvos, Toronto, Ont.Kanada)

" Ez a muzeum, a magyarság egy igazán nagyszerű öröksége." (Dr.Dreisziger Nándor, a kir.katonai Akadémia tört.tanára; Kingston, Ont.Kanada)

" A csendőr és vitézi muzeum megtekintése a legnagyobb várakozást is felülmuló kincs és érték az emigrációban. Ezt érzem én, mint a II.Világháború legelső felavatott vitéze. " (v. Tatay László, Toronto, Ont.Kanada)

" Akik elfelejtik a multat, azok felelősséggel tartoznak." (Dr.Kovrig Bence, a torontoi egyetem tört.tanára.Kanada) - (B.L. 1978./1.szám)

A Muzeumban 1,850 drb. csendőr és katonai ereklye van kiállítva.

(B.L. 1978./2.szám.)

" Mint ismeretlen a magyar történelemben, ez a muzeum egy jó hely annak tanulására." (Miss Julia Sykes a "Guardian" reportere, Etobicoke, Kanada.)

" Tisztelettel néztem egy nagy nemzet nagy ereklyéit." (Colonel F. Cadigan Jr., USA ezredes)

" Az emigráció egyetlen katonai-csendőr muzeuma, mindnyájunk becsületére válik." (Bakos István, Buenos Aires, Argentina.)

A Muzeum ereklyéinek száma elérte a 2,000 darabot.

(B.L. 1979./1.szám.)

" A kitűnő és értékes magyarhadi muzeum sok régi emléket keltett. Kin-cseidhez őszintén gratulálunk." (Prof.Dr.Halácsy Endre, okl.mérnök, USA)

" Egy értékekben kifejezhetetlen munka. Nagyság elveszhet, ha a magyarság nem talál módot, ezen nemzeti értékek megóvására." (Noel Péter, okl.mérnök, Edmonton, Alberta, Kanada)

" Egyedülálló, pótolhatatlan magyar érték. Mi lesz a jövője ennek a gyűjteménynek? " (dr.v.Ormay József, Niagara on the Lake, Ont.Kanada.)

" Emigrációs életem legnagyobb meglepetése. Ezt nem lehet csak egyszer látni. Ide többször el kell jönni, hogy a magyar történelem kézzel fogható emlékeit láthassuk." (Vörösváry István, KM szerkesztőkiadó, Toronto, Ont.)

" Felejthetetlen élményben volt részünk. A gyűjteménynek Svájcban halott jóhíre beigazolódott." Bánhidi László, Zürich, Svájc.)

"... 1938 okt.11.-ére, Ipolyság felszabadítására, a csendőrök viharos ünneplésére könnyharmatos szemmel emlékezem. A Mindenható áldja a példás hagyományörző munkádat." (Sirchich László, a Cs.M.N.B. elnöke, Cleveland, Ohio, USA.)

" Meghatott szívvel jártam végig ezt a kis Magyarországot, a magyar becsület monumentumát." (Haraszti Endre M.A. Hamilton, Ont.Kanada)

" Dícséretre méltó munka a régi bajtársak emlékezetére." (Soós József a "Baltimorei Értesítő" szerkesztője, Md.USA.)

" Sok szépet hallottam már a Csendőr Muzeu mról, de hogy mily csodálatos azt most látom. (Olchváry István vk.ezds. New Brunswick, N.J.USA.,)

" Kiváló gyűjtemény, történelmünk része." (Kolmann László, a M.K.K. háznagya, Toronto, Ont.Kanada) (B.L. 1981./1.szám.)

+ + + + +

" A Muzem megtelt, így hely nincs tovább ereklyék befogadására. A muzeumór egészségügyi okokból visszavonul és kéri a bajtársakat...leveleiket küldjék a központi Vezetőknek..." (B.L. 1981./2. szám.)

A torontói MKCsBK katonai muzeum értékei:

(Névjegyzék 4 oldalon, 1-139 folyószámmal

A kitüntetések megszámlálásával, kisebb értékű katonai és csendőremlékekkel, az én egyéni és családi emlékeimmel, a Muzem anyaga meghaladja a 2,600 darabot. Ezt mind leírni képtelenség. Az egyéni és családi értékeim maradnak a tovább is fennálló Eszmei Csendőr Laktanyában. A teljes gyűjtemény anyagát lehetetlenség volna mind kiállítani a Kulturközpont muzeumában. v.Szathmáry Károly muzeumór s.k. "

v.Szathmáry Károly utolsó jelentése, kelet Torontóban, 1985.III.24.-én:

" A Muzem 1985 március 16.-án, szombaton átköltözött a Kulturközpontba. " (B.L. 1985./ 2.szám.)

v. Szathmáry Károly muzeumór lakásán, az Eszmei Csendőr Laktanyában szívkoszorú érlemeszesedésben, (trombozis) 1985,május 18.-án 68 éves korában váratlanul elhunyt.

Nyugodjék Békében.

+ + + + +

VII.

KÖNYVISMERTETÉS,- SAJTÓHÍREK

HUNGARIAN HELICON, szemelvények a magyar irodalom legszebb verseiből 1434- napjainkig, néhai WATSON KIRKCONNELL és mások fordításában, angol nyelven. Dr.Kirkconnell, az Acadia-i egyetem, (N.S.,Kanada) volt rektora, annyira megszerette nyelvünket és irodalmunkat, hogy megtanult magyarul. Versfordításait, köztük MÉCS LÁSZLÓ legszebb költeményeit már 1933-ban, majd 1947-ben ő maga is kiadta. 1938-ban a debreceni m.kir.gróf Tisza István Egyetemen tiszteletbeli doktorrá avatták. Hálásak lehetünk neki,

hogy epikai, lírai és drámai költészetünk remekeit az angol világgal megismertette. Lelkes híve volt nemzeti ügyünknek, a magyar igazság hirdetésének. (B.L. 1977./2.szám.)

A HUNGARIAN HELICONT 763 oldalon, keménykötésben egyetemek, könyvtárak és intézetek részére, vitéz DUSKA LÁSZLÓ kitartó munkája eredményeként, kormány támogatással kiadta a Széchenyi Társaság Calgary-ban, 1986-ban. Megrendelhető a "Kat. Magyarok Vasárnapja" könyvosztályán: 25.00 US dollár.

MAGYARSÁG (Pittsburgh, PA.USA.) szerkesztő-kiadó: SZEBEDINSZKY JENŐ 1986.I.29-iki, valamint VI.15-iki számaiban közli v.ÁGHY-ASBÓTH ZOLTÁN " Ne higgy magyar ", illetve " A magyarok fájdalom-hangja " c.verseit.

PERTHI MAGYAR HÍREK (Nollamara,WA., Ausztrália) 1986 februári számában a cső.napi egyházi megemlékezések időpontjait, valamint v.SZOMBATHY LAJOS JÁNOS Csendőrnapi írott "Emlékezzünk" c. írását. A cikk mellett lovas csendőrnapi képe emlékeztet a 63 éven át végzett szolgálatra, mely biztosította Magyarország közbiztonságát.

KATOLIKUS MAGYAROK VASÁRNAPJA (Youngstown,OH.USA.), a magyarság legnagyobb r.katolikus hetilapja 1986 aug.17.-én megjelent száma 1.oldalán hozott vezércikkből:

" MARXISTA-KERESZTÉNY DIALOGUST RENDEZ A VATIKÁN BUDAPESTEN, SZABADSÁGHARCUNK 30. ÉVFORDULÓJÁN.

Hallatlan figyelmen kívül hagyást mutat a Vatikán a pánszláv, marxista szovjet kommunista elnyomásban fennmaradásáért küzdő népünk iránt.

Míg XII.PIUS PÁPA 1956 végzetes napjaiban legalább leveleket és enciklikákat írt népünk érdekében és kereken elítélte a Szovjetunio vad támadását, most a Vatikán érthetetlen feledékenységgel " Társadalom és etikai értékek " címen marxista-keresztény szimpoziumot rendez Bp.-en okt. elején, éppen akkor, amikor 30 éve lesz annak a szabadságharcnak, amely "megrázta a világot".

Ezt a megbeszélést Paul Poupard bíboros, a Nemhívők szentszéki titkárságának elnöke fogja vezetni Jezsuita tudósok, szovjet ortodox szakemberek és marxisták részvételével.

HIHETETLEN ÉRZÉKETLENSÉG ez a szovjet neokolonializmus martalékává tett kicsiny népünk iránt. Hiszen a 30 évnek arra kellene ösztökélnie a Vatikánt, - a világ erkölcsi hatalmát, - hogy újra szóljon nemzeti szabadságunk és elidegeníthetetlen emberi jogaink érdekében, mert ez az immár 40 éves erőszakos elnyomás és megszállás erkölcstelen, jogtalan és az égbe kiált...

KEDVES OLVASÓMI SZABADSÁGHARCUNK TÖBBET ÉRDEMELI

Fejezzük ki nemtetszésünket és kérjük ennek a programnak a napirendről való levételét, pár ügyesen megírt sorban és küldjük el a következő címre: His Holiness Pope JOHN PAUL II. Vatican City, Roma, Italy, Europe.

A cikk írója: Ft. Dr. MIHÁLYI E.GILBERT premontrei kanonok, a Szent István templom plébánosa, 2015 West Augusta Blvd.- CHICAGO, Ill.60622.USA.

HUNGARIAN HERITAGE REVIEW. A Széchenyi Társaság és a Rákóczi Alapítvány közös elhatározással angol nyelven havi folyóiratot ad ki. A kiadvány célja: a már magyarul folyékonyan olvasni nem tudó, de magyar származású nemzedékünk tájékoztatása a magyar multról és egyben a magyarság hírnevét sértő cikkek cáfolása.

VIII.

A VEZETŐSÉG LEVELESLÁDÁJÁBÓL

1985 évi Segélyakciónkra érkezett válasz:

1986.III.30. ... " Nem gondoltam, Kari fiam halála után is még gondolnak jószágukkal reám. A jó Isten áldja meg Magukat, örök szeretettel gondolva Önökre a 95 éves özvegy..."

v. V.F. (Los Polvorines, Argentina) 1986.VII.8.... " A B.L.1986/1. számát június 2.-án vettem. Igen megörültem neki, majdnem azonnal átolvastam. Fogadd nagy elismerésemet és nagyrabecsúlésemet... Külön gratulálok DOMOKOS SÁNDOR tisztelt bs.-amnak, a B.L.kimagaslóan jó szerkesztéséhez... Külön megtetszett nekem húsvéti üzenete, mely gondolkodásra is készített és közvetlenül a bajtársaknak szól.Köszönet érte..."

v. Á.-A.Z. (Muskego, Wisc., USA.) ... 1986.IV.28..." Köszönettel megkaptam a B.L.'86.ápr.30.-iki számát, igazán, ismét csak azt írhatom, hogy az ember szíve örül, ha megkapja a nagyszerűen szerkesztett B.L.-t. Gratulálok Domokos bs.főszerkesztőnek, adjon a Jóisten erőt, egészséget Mindnyájatoknak, hogy tovább folytathassátok ezen nemes, bajtársi szellemenben szerkesztett összekötő kapcsolatokat tartalmazó írásokat..."

1986.V.15.... " írod, hogy a Múzeum ellen az ottani újságban a küldött mellékelt cikk jelent meg. Meg kellene nekik írni röviden, hogy nekik nincsen semmi okuk neheztelni a Múzeumért, mert annak a tartalmát a magyar fegyveres erők adták, mi a Csendőrség is a fegyveres erökhöz tartoztunk. Mi, a magyar fegyveres erők, a Honvédség, a Csendőrség és a Rendőrség eskünk és fennálló magyar törvények, rendeletek, szabályzatokban előírtak szerint teljesítettük kötelességünket. A kitelepítést nem a fegyveres erők rendelték el, hanem az akkori német kormányvezetők és a magyar kormánytól követelték, hogy azt végrehajtsák. Tudomásom szerint, mi, Csendőrök, nem írtottunk ki senkit! Ha akadt volna közöttünk, aki ezt csinálja, hadbíróság elé kerül és halálra ítélték volna. Az összeszedéskor én levelet írtam a B.M.titkárának és kértem, hogy ne vigyék el a zsidó orvosokat Marosvásárhelyről, mert csak 2 keresztény és 30 zsidó orvos van. Mi lesz akkor, ha valami betegség üt ki? Erre azt a levelet kaptam, hogy..." ne üsd bele az orrod, semmi közöd hozzá. Vigyázz, mert, ha így viselkedsz, Te is közibük kerülhetsz..." A magyar kormány és a Kormányzó úr sem akarták végrehajtani. Ellenállásukért a németek megszállták országunkat és a Kormányzó urat elvitték Németországba...."

... " A háború utolsó hónapjában engem is Muraszombatba vezényeltek, rendet csinálni, mondták, hogy ott van már a szombathelyi csendőr iskola. Sajnos, ezeket már akkor a német 6.hadtest bevetette, a Balatontól délre. Kértem a német vk.főnököt, hogy adja vissza nekem, de azt válaszolta, hogy nem. Mert az éjjel is ezek verték meg alaposan a támadó bolgárokat. Amíg én ott voltam, kb.40-50 partizán volt elfogva, nekem csak 30 lovascsendőröm volt és az ottani őrsök. Amikor a szovjet elfoglalta Szentgotthárdot és Zalaegerszeget, parancsot adtam a csendőröknek, hogy nyissák ki a börtönök ajtajait és engedjék haza a gyanúsítottakat, mert vége a háborúnak. Egy Marburg-i fiatal egyetemi hallgató kezet akart nekem csókolni, sírva köszönte meg, hogy nem írtattam ki. Hát ilyenek voltunk mi csendőrök..."

Dr.B.I. (Fairview, OH.USA.) 1986.VI.18..." köszönöm a mellékleteket. Az én felfogásom, hogy a cikkekre nem érdemes válaszolni. Se pénzzel, se idegekkel, se publicitással nem bírnánk. Azután ott van a B.L.-ben megjelent tanulmányom. Ezt nagyon jól felhasználhatjátok, akár az egészet

is angolra fordítva. Ha az Isten éltet, szeretném jövőre megírni " A M.Kir.Csendőrség a II.Világháborúban " c. cikket Csendőrnapi. Meg vannak az eredeti adataim. 1945.III.1.-én a 629 fős csendőr csapatvezetői karból, csupán 217 volt rendszeresített csendőr alakulatoknál. A többi szétszórva, hadibeosztásban és harcra vetve, rögtönzött karhatalmi alakulatoknál, s nem rendszeresített helyeken. (B.L. 1980./2.sz.117 old.)

A távollévők teljesen kiestek a kezünkből.Hogy lehet esetleges cselekedeteikért a Testületet felelőssé tenni és mocskolni?! Szeretném, ha sikerülne a volt Testület érdekében és talán mint egyetlen, néhány ritka adat birtokában ezt megírni, hogy azt angolra fordítva felhasználhassátok.

v.Sz.L.J. (Como, W.A., Ausztrália) 1986.VII.3..." Helyesen lett cselekedve, hogy a "Globe and Mail" szerkesztőjéhez levelet írtatok védő és felvilágosító célzattal. Köszönet MAGAS ISTVÁNNAK és v.DUSKA LÁSZLÓNAK, hogy hivatalos pozíciójuk fölfedése mellett a levelet ők is aláírták, mint közös társak..."

B.J. (Ligist, Ausztria) 1986.VII.1..." A gazdag tartalmu B.L.-t megkaptam.Köszönetet mondok a Szerkesztőknek, akik sok órát áldoztak annak összeállítására. Szomorú tény, hogy soraink düledéznek, fogyunk, de ezzel szemben a B.L. hízik, vastagodik..."

S. I. (Klagenfurt, Ausztria) 1986.VI.18..." A B.L.-t nagy késéssel, de megkaptam. Most is igen nagy örömmel olvastam, de az az érzésem, hogy sok lényegtelen közlés van benne a személyeket illetően. Ha valaki tényleg beteg, vagy fontos mozdulat állott be életébe, azt akarjuk tudni. De fontoskodó, vagy lényegtelen közlések fölöslegesek..."

M. L. (Koblencz, CH.) 1986.VI.22..." a B.L.ápr.30.-iki számát nagy örömmel vettem és a megszokott érdeklődéssel kezdettől végig elolvastam. Köszönöm fáradozástokat, jutalmatok az elismerés, a bajtársi hála.Bár mindig bizonyos szorongással nyitom fel, mert soraink ritkulásáról értesít..."

Dr. T. Gy. (Liverpool, N.S.W. Ausztrália) 1986.VI.30..." A B.L.1986. 1.száma, három postacsomagban épségben és rendben, VI.23.-án megérkezett. Hálás köszönetünket küldjük, különösen Sándor bs.-unknak a nagy-szerű és tartalmas szerkesztésért és kiállításért. Itt küldöm évi hozzájárulásunkat 385.16 kanadai dollár értékben..."

+ + + + +

IX.

FELHÍVÁS - NYILATKOZAT - ÉRTESÍTÉSEK - HELYESBÍTÉS - NYUGTÁZÁSOK

Az elkövetkező évben, 1987-ben a Bajtársi Levél NEGYVENEDIK évfolyamát fogjuk kiadni. 1947 jun.21.-én, hét, volt m.kir.csendőrtiszthelyettes megalapította a Grázi Magyar Csendőr Bajtársi Asztaltársaságot. Ebben az időben már 50 bajtárral tartottak magán, név nélküli levelezést, csak még neve nem volt a levélnek. Ennek segítségével szervezték meg rá-szoruló, hazulról érkező bajtársak munkába való helyezését és segélyezését. A 40 évvel ezelőtti eseményekről szeretnénk a B.L.következő számában megemlékezni. Kérjük Bajtársainkat, írják le élményeiket ebből az időből, vagy legalább is, küldjenek egy pár soros üdvözlőt, hogy illően megemlékezhessünk arról a példás összefogásról, melynek eredményeképpen a B.L. ma négy világrészben szétszórtan élő bs.-akkal tartja az összeköttetést. (Központi Vezető.)

LENGYEL MENEKÜLTEK MAGYARORSZÁGON A HÁBORÚ ALATT.

A Kanadai Állami Levéltár (Public Archives Canada, Ottawa) f.évi VIII.18.-án értesítette DOMOKOS SÁNDOR bs.-unkat, hogy az általa fölajánlott " Lengyel menekültek Magyarországon a háború alatt. (Atheneum, Budapest, 1946) " könyvet és annak angol fordítását Magyar Levéltára részére, mint a M.Kir.Csendőrségről szóló forrásmunkát elfogadta.

A könyv, Dr.Antall József, az akkori kigazdapárt újjáépítési miniszterének munkája, a lengyel összeomlás után 1939-ben és később érkező menekültek elhelyezéséről, ellátásáról, gyerekeik iskoláztatásáról szól. Megírja, hogy a lengyelek nemcsak társadalmi, de állami segítséget is kaptak. Külön tárgyalja, hogy a B.M. utasítására a közigazgatás és a csendőrség végezte a volt katonák és katonaköteles férfiaknak a Dráván át Jugoszláviába való áttelepítését. A könyv foglalkozik a Csendőrség szerepével, mely 40,000 katonakötelesnek az alakuló Anders hadseregbe való továbbjuttatását segítette elő. _ _

Alulírott, Özv.NAGY SÁNDORNÉ, született NEHÉZ IRÉN, Calgary-i lakos, néhai NAGY SÁNDOR m.kir.csendőrfőtörzsörmszermester özvegye kijelentette, hogy a baktalórántházai csendőr őrs nemzeti zászlóját, férjével együtt, aki az őrs parancsnoka volt, hozták magukkal. Ezt a nemzeti zászlót, ezennel, megőrzésre átadja dr.KISS GYULA úrnak. Kívánsága, hogy az utolsó volt m.kir.csendőr temetése után, ezt a zászlót, a torontói M.Kir.Fegyveres Erők Muzeumának adják át megőrzésre. Az orosz megszállás megszűnte után, a csendőr emlékekkel együtt, ezt a nemzeti zászlót, a szabad és független Magyarországra szállítsák haza.

Kelt Calgaryban, 1986.március 9.-én Mrs.Irene Nagy, Özv.Nagy Sándorné

Előttem: Karancz János s.k. _ _ _ s.k.

" SZATHMÁRY KÁROLY EMLÉKDÍJ " - A Rákóczi Alapítvány, az elhunyt jóbarát és bajtárs, v.kövendi SZATHMÁRY KÁROLY C.M.-nek a magyar ifjúság, cserkészlet, a magyarság megbecsülése érdekében kifejtett kiemelkedő munkássága elismeréseképpen, "Szathmáry Károly Emlékdíjat" létesít. Az Emlékdíjat az a magyar származású ifjú, vagy leány, lehetőleg csendőrivadék kapja, -ki magyarságtudat ápolása, fenntartása terén példátmutató magatartást tanúsít, vagy értékes cselekedeteivel, eredményével a magyarság hírnevét öregbíti. Jelölést a magyar egyházaktól és egyesületektől kérnek május 31.-e előtt. Az Emlékdíj jelenleg a bronz Rákóczi Emlékérem, oklevél és pénzjutalom. (K.M. 1986.IV.9.-)

+ + + + +

v.BARANCHI TAMÁSKA ENDRE bs.-unk kéri, hogy aki tud valamit MOHÁCSY LAJOS m.kir.cső.ezredes úrról, vagy vele kapcsolatban, értesítse, hogy azokat a rokonoknak továbbíthassa. CÍME: 2621 Woodgate Lane, SARASOTA, Fla. 33581, USA.

TÓTH KÁLMÁN volt m.kir.cső.törm.keresi GOMBKÖTŐ VINCE cső.-t, kivel együtt szolgált a balatonalmádi őrsön. CÍME: Mr.C.TÓTH, 639 Malvern Road, Ardmore, PA., 19003, USA.

BAK SÁNDOR volt m.kir. cső.őrm. bs.-unk keresi a kapcsolatot azokkal a bs.-akkal, "akikkel híven, becsülettel, vitézül portyázta a szent Magyar Hazánk földjét..." CÍME: Monsieur BAK Alexandre, Hilay Ambillou Chateau, 49700 Doue La Fontaine, France. Keresi továbbá SZÍJGYÁRTÓ JÁNOS őrm.-t is.

+ + + + +

1881-1981 CSENDŐR MELLKÉP. DOMOKOS SÁNDOR, (Winnipeg, Man., Kanada) bs.-unk, a torontoi 100 éves évfordulóra készült Csendőr szobor alkotója értesítette a Kiadóhivatalt, hogy a mellképre további megrendelést ne fogadjunk el, mert a forma összezsugorodott és így több másolatot készíteni nem tud.

+ + +

HELYESBÍTÉS: A B.L. 1986./1. szám 41. oldalán A.B.tb.cső.bs.-unknak (Argentina) az ottani helyzetképében használt kitételéhez, nevezetesen "Közbiztonság: nulla, rendőrök nincsenek," az alábbi hozzászólást kaptuk: "... Nem szükséges ahhoz itt lenni, hogy valaki ne tudná, hogy ez tulzás, felelőtlen általánosítás... majdnem naponta tartóztatnak le bűnözőket és bandákat, vagy lőnek agyon tettenért és fegyveresen védekező bűntevőket. Tehát egyik állítás sem igaz... Akkor volna a közbiztonság nulla, ha a megtorlás is elmaradna. Ez pedig van, csak - a dolog természetéből folyóan - nem egyik napról a másikra, (a kivételektől eltekintve). Az író igen derék bajtárs, de túl heves vérmérsékletű és helytelen általánosításokra hajlamos. Már a multban is azt állította, hogy itt a vonatok ablakai be vannak verve, - holott, csak egyes ablakokról volt szó... Los Polvorines, 1986.VI.9. Bihar András, tb.cső. s.k."

+ + +

ORLANDO-ban, (FLA.USA.), 1986.VIII.22.-én és 23-ára tervezik 45 éves találkozójukat a M.Kir.Ludovika Akadémián 1941-ben végzett bajtársak. Szép programot terveznek és sok cső.lesz jelen.További tájékoztatást ad KISS GÁBOR, 5324 Peneview Way, Apopka, Fla., 32703,USA. PH.: (305)293-0303. (K.G. 1986,VII.7.-)

- - - - -

Dr.ANDRÓCZI FRANK FERENC ny. egyetemi tanár bs.-unk, mint őstermelő, MELOMEL néven hozza forgalomba saját termelésű és palackozású szőlő, alma, körte és méz borát. Mint méhészt és gyümölcsstermelőt több elismerést és oklevelet szerzett. (B.L.1979/1.sz.) 7.5 dl. üvegenkénti ára: 5.00 U.S.dollár, egy tucat: 55.00 U.S.dollár.-

1986 ápr. 21.-e óta MELOMEL nemcsak a termelőnél és magánboltokban, hanem West Virginia állam (USA) valamennyi hivatalos italüzletében is kapható. (The Record Delta, Buckhannon, W.Va. 1986.VII.2.)

A CALGARY-i MAGYAR NYUGDÍJASOK KÖRE (Alberta, Kanada) által kiadott "Magyar Nóta Hanglemez Sorozat" 6. lemeze elkészült. Ugyanúgy, mint az előző öt 23 szép magyar-nótát tartalmaz. Minden lemezhez nótaszöveget mellékelünk. A nótákat összegyűjtötte, betanította és vezényli: vitéz KERESZTES LAJOS.

Az 5. lemez ára 7 kanadai dollár és 2 dollár szállítási költség, lemezenként. A sorozat 1, 2, 3, 4, lemeze is még kapható.

A teljes sorozat, azaz mind az öt lemez rendelésénél kedvezményt adunk: 45.00 dollár helyett 35.00 dollár és postaköltséget nem számítunk.

Ugyancsak elkészült a magyar karácsonyi énekekről felvett kazetta (tape) is, mely 22 magyar karácsonyi éneket tartalmaz.

Ára, szállítási költséggel együtt: 7 dollár.

Megrendelhető, az összeg előzetes beküldésével, a következő címen:

Hungarian Senior Citizens Club,
c/o 1328- 87th Ave., S.W. Calgary, Alberta, T2V OW3 - Canada.

+ + + + +

LAPZÁRTA UTÁN ÉRKEZETT
SZEMÉLYI HÍREK, KITÜNTETÉS

Az MHBK VICTORIA-i (Ausztrália) főcsop. vezetője 1986 Hősök napján Dr. SZENTANDRÁSSY ELEK (Melbourne, Vic.) bs.-unknak, több éven át a bajtársi egyesületek együttműködése érdekében kifejtett önzetlen és eredményes ténykedése elismerésül, az MHBK KOSZORÚS JELVÉNYÉT adományozta. A jelvényt Dr. ELEK SÁNDOR főcsop. vez. személyesen adta át kitüntetett bajtársunknak. (H.U. 1986. július)

+ + + + +

HALOTTAINK

Vitéz CSONTOS ANDRÁS szkv.m.kir.cső.őrmester, a miskolci volt VII.ker. állományában, a Sao Paulo-i (Brazília) csoportunk tagját, 1986.VII.1.-én lakásán, agyvérzésből kifolyólag holtan találták. Több éve már orvosi kezelés alatt állott. - Tolcsván (Zemplén vm.) született 1913.XI.23.-án. A cső.iskolát Miskolcon végezte. Temetése VII.4.-én volt a r.kath.egyház szertartása szerint, v.Végyvári MÜLLER ANTAL csop.vez., felesége, több bajtársa és barátai részvételével. Az elhunytat ISKY JÓZSEF bs. saját családi sírboltjába helyeztette örök nyugalomra, mert CSONTOS bajtársunk családtagjai nincsenek Braziliában. (v.V.M.A. 1986.VIII.31.-)

Nemes SIMONSITS ATTILÁNÉ, szül. RUTHMANN INGEBORG, SIMONSITS ATTILA pc.hdgy., tb.cső., az MKCsBK régi barátjának felesége, Clevelandban (OH. USA.) 1986.VIII.11.-én 62 éves korában váratlanul elhunyt.

Minden magyar ügynek lelkes támogatója, férjének - aki több nagyjelentőségű könyv és kiadvány szerzője, - odaadó segítője volt. VIII.14.-én temették az evangélikus egyház szertartása szerint a West Park temetőbe. Gyászolják férje, kiterjedt rokonsága, sok jóbarátja, tisztelője és a Cleveland-i magyarság. (A.-K. M.É. 1986.VIII.30.)

+ + + + +

FELHÍVÁS - ÉRTESÍTÉS

Az angliai Magy.Szabadságharcos Szövetség elhatározta, hogy könyvalakban kiadja az elhunyt angliai főlelkész Dr. ISPÁNKI BÉLA, volt politikai fogoly 25 éves gyűjteményét a kivégzettek, bebörtönözöttek, a politikai perek és kényszermunkatáborokról, valamint a börtönökben és egyéb helyeken főnnállott embertelen viszonyokról.

Felkérem mindazokat a volt politikai elítélteket, akik adatokkal tudnak szolgálni, vegyék fel velem a kapcsolatot. A leveleket bizalmasan kezeljük. - CÍMEM: vitéz SZAKÁLY JÁNOS, 2 CHARTLEY AVE.; LONDON, NW.2 7 RA. ENGLAND, UK.

+ + + + +

A magyar szabadságharc kitörésének 30. évfordulóján jelenik meg v.GORKA PÁL, volt politikai fogoly, a MSzV Sz angliai helyettes elnökének "BU-DAPEST ELÁRULÁSA" c. beszámolója magyar és külön angol nyelven is, 176 oldalon, puha kötésben. Ára: 7.95 és 0.50 postaköltség.

Megrendelhető a kiadónál: OAK TREE BOOKS Ltd., 556 a High Road, WEMBLEY MIDD, ENGLAND, UK. HAO 2AA (v. Sz.J. 1986.IX.4.-)

+ + + + +

SEREGÉLYES MÁRTON m.kir.cső.főtörm., a Hamilton-i (Ont.Kanada) csoportunknak 1967 óta vezetője, 1986.IX.27.-én hosszú szenvedés után 80 éves korában meghalt. Szept.30.-án temették.

Búcsúztatását a B.L. 1987/1 számában hozzuk.

+ + + + +

AZ MKCsBK VEZETŐSÉGE

ezúton is köszönettel nyugtázza Közösségünk fenntartására befolyt
önkéntes hozzájárulásokat, felülfizetéseket és egyéb pénzküldeményeket

1986 március 1 -től augusztus 29 - ig:

P.I.	BL	15.00	K.L.	BL	12.00	Adelaide		
Dr.A.L.	BL US	20.00	Tourcoing			csoport	BL	238.00
Sao Paolo			csoport	BL	100.00	K.J.	BL US	20.00
csoport	BL US	40.00	özv.H.I.-né	BL	24.50	N.J.	BL	15.00
New Brunswick								
csoport	BL US	120.00	Dr.Sz.S.	BL	20.00	R.A.	BL	11.74
Gy.F.	BL	70.40	Cs.J.	BL	25.00	v.N.L.	BL US	5.00
S.F.	BL	25.00	v.Á.A.Z	BL US	10.00	K.Gy.	BL	30.00
T.I.	Posta	1.00	L.F.	BL	12.00	K.J.	BL	20.00
Cs.B.	BL US	10.00	v.Á.A.Z.	BL US	10.00	özv.H.Á.-néCs.M		20.00 US
P.Z.-né	BL US	20.00	F.I.	BL	100.00	özv.H.Á.-néBL		15.00 US
Ifj.v.G.Á.	BL US	10.00	S.K.	BL US	15.00	V.Gy.	BL US	10.00
Dr.K.F.L.	BL US	25.00	B.K.	BL	20.00	S.I.	BL	12.00
v.Á.A.Z.	BL US	10.00	v.G.M.	BL	15.00	S.L.	BL	12.00
S.F.	BL	15.00	v.T.I.	BL US	25.00	Cs.A.	BL	20.00
M.B.	BL	30.00	Sydney					
T.B.	BL	10.00	csoport	BL	382.96	Londoni		
T.K.	BL US	25.00	Sz.Sz.	BL	20.00	csoport	BL	80.00
Id.K.L.	BL	15.00	v.Á.A.Z.	SA US	20.00			

+ + + + +

